

NOORTE ELU

Daniel A. Poling, LL. D. Litt. D.
C. E. Ilmaliidu juhataja.

„Kristuse ja koguduse eest”

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Koidu t. 68 b—6

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Koidu t. 68 b—6

„ „ — talituse „ „ Koidu t. 68 b—6

„ „ — kirjad „ „ Postkastnr. 284.

„Noorte Elu“ tellimisraha võib maksta postkontorisse C. E. liidu jooksvale arvele nr. 30.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga	1,30 krooni, postita	1,20 kroon
heal	2,00 „	1,90 „
Välismaale lihtpaberil	1,80 „	heal paberil 2,50 „

Kuidas peetakse Inglismaal C. E. juubelit?

Suur Londoni C. E. liit kavatseb juubeli puhul osta ühe ehituse platsi kesklinna liidu peakorteri ehitamiseks. Nelipühis loodavad nad pida kiituse kontserdi, lootuses, et nad selleks ajaks nii palju raha saavad, et võivad olla selleks ajaks ilma võlgadeta.

Pühapäev 1. veebruar peetakse C. E. pühapäevana. C. E.-lased kõnelevad ühingu põhimõttest ja edusammudest. Seda tehakse igas kirikus, pühapäevakoolis j. n. e.

Samal päeval peetakse õhtul kl. 8 raadio jumalateenistus, mis häälekõvendajate läbi edasiantakse lugemissaalides, koolides, kirikus j. n. e.

C. E. 50 a. juubeli puhul ilmub see number

asjakohase materjali ja piltidega ning taga on paigutatud laulud, mida võib laulda juubelikoosolekul „Noorte Elu“ laululehena müütades. Loodame, et kõik ühingud korraldavad pidulikuma juubelikoosoleku 1. veebruaril. Täpne aeg on küll 2. veebruar, kuid et see esmaspäeva peale langeb, soo-

2. veebruaril kõigis ühinguis tänu- ja pühitsuskoosolekud.

Sõjakäik uute liikmete võitmiseks.

Nelipühil 1931 peetakse juubeli kontserts suures Albert Hall'is, milles 10.000 isteplatši.

Püsiva mälestusena C. E. kuldjuubelist püstitakse liidumaja.

Enne kui juubeliaasta möödub loodetakse 10.000 liiget juurde võita. Mida teeme meie Eestis?

Saksa C. E.-lased tahavad ka sel puhul oma parema ohvri tuua liidumaja võla kustutamiseks. Pidulikud koosolekud üle maa.

1. märts on C. E.-laste ohvipäev.

Ärge laske seda päeva mööduda, kui pole öienandanud oma kohustust jumalariigi vastu. Meil on mõnedki truud sõbrad olnud, kes raskel ajal meie tööd toetanud igakuuliste kohustustega. Elia kaardnad elavad veel. Nende nimesid teised palju ei tea, seat et nad ise seda ei taha, aga me usume nad ootavad abimehi, kes ka valmis tegema midagi meie noorsoo töö heaks, mille eesmärgiks võita noori maailmast Jumalale.

vitame pidada seda 1-sel. Kui aga 1-sel mõni tähtis koosolek määratud, mida ei saa muuta, siis pidada järgmisel pühapäeval, s. o. 8. veebruaril. Ühingud, kel võimalik, korraldavad 1—8. veebr. ühtlasi noorte evangelisatsiooni nädala, kus on hea võimalus „Noorte Elu“ müütada.

Nii, ära unusta tuua sinagi oma andi Jumalale 1. märtsil, s. o. ühe päeva teenistuse summa suurus. See ei ole palju. Palju tänu juba ette! Need summad tulevad edasi anda ühingu laekurile ehk kui keegi ühingusse ei kuulu ja siiski tahab toetada, võib saata liidu posti jooksvale arvele nr. 30, muidugi tsekile peab kirjutades „ohvipäeva raha“.

KODUMAA TEATEID

Evangelisatsioon nädala Võltjamaal pidasid 8.—12. detš. mennad Pittjaan ja Sint. Kaks koosolekut peeti alul leerisaalis, pärastisid avaras põllumeeste seltsimajas. Rahva osavõtt rohke. Oli märgata Jumala Waimu tööd ja jõnal oli meelewäld. On mõnda, kes tahawad alata uut elu Jumalas. Muu seas peeti ka referaat-koosolek õpilastele ja lõpu-päeval kontserikoosolek, kus klaveril esines õ. Sint.

Meie töötegijad on liikunud viimajel ajal sõna külvates järgmistes paikades: A. Pittjaan — Paides, Sargweres, Koigis, Päänurmes, Koerus ja selle ümbruses ning Wiimsis. B. Sint — Tartus, Tapal, Rakweres, Masperes ja Wiimsis. Paluge külvatud seemnele õnnistust ja taewast kastet ning toetage eestpalvetes ja ärge unustage ka tegemaist oma poolt seda, mis võimaldab töötegijal töötamise ainelist murebeta.

Järgmine rajariikide C. E. konverents peetakse 29. juulil — 2. augustini j. a. Riias, kus peeti 1925 a. ka esimene. Konverentsi teemiks on: „Kangelasmeelne noorus“ — kõnele-

jatena oodatakse: õp. Moderjohn Blankenburgist, tähtis jumalariigi töötegija, keda paljud tunnawad ta artiklite ja raamatute läbi, mitmed artiklid ilmunud ka meie ajakirjas; siis veel õp. Wajahn Poolast ja veel mitmed teised.

Et seeford meile see nii lähedal on, siis walmistame juba aegsasti palwes ja reisiraha kokkupanemisejega sellele ette ja läheme juurel hulgal. Katstuge ka oma puhkeajaga selle aja peale seada. Kui hea oleks, kui jaaktime taas laulukooriga minna.

Wene ühing Tallinnas on töötanud hoolega edasi. Peale palwenädala peeti 11.—18. jaan. äratusnädal, mida Jõsant õnnistas seega, et mitmed noored tulid päästmisele, mille üle meil põhjust rõõmustada. Koosolekuid peetakse ka Nõmmel, kus viimajel ajal osawõtmine kaswanud.

Saapjala C. E. pühitieb oma aastapäewa 8. weebuaril. Peale selle on äratusnädal. Urge unustage oma kaaswõitlejaid nende aastapäewal ja töös terwitustega ning eestpalwes.

Paides äratusnädal 25. jaanuarist — 1. weebuarini.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 2

Üksteistkümmes aastakäik

1931

Arg31P
Noorte

Öö tulekul.

Öö lehvitab hääletuid tiivu,
on vaikuse, une tund.
Las' valvan, las' palan veel viivu.
Kui öö laotab uniseid tiivu,
on hinges mul salane sund.

Sa, Isa, näed möödunud päeva
ja võitlusi, raskusi mu . . .
Las' palved nüüd tungida taeva,
Isa unustan väsimust, vaeva,
jõuallikad Sinus on ju . . .

Kuis rahu nüüd voelab kui jõgi,
kuis vaikus mu hingele hea . . .
Silm taevaseid kõrgusi nägi:
sealt hoovamas jumalik vägi.
Ei suuremat õnne ma tea.

Lydia Rand.

Palve.

Igavene Isa taevas, ära jäta üksi
Oma lapsi raskeis eluvõitlustes.
Anna sa neil jõudu, rammu, et ei eksi
Õigelt teelt nad ära ööde heitlustes.

Igavene Isa taevas, ole ikka ligi!
Kui neid elu tuli siin vast puhastab,
Luba siis neil tunda oma vere väge,
Et see annab jõudu ja neid kinnitab.

Igavene Isa taevas, hoia sina ise
Neid kõik langemast, kui rõhub raske elu-rist;
Siruta neil oma ristilöödud, abiandev käsi!
Siis nad saavad jälle hädas jõudu, lohutust.

Igavene Isa taevas, vii kord sina ise
Oma lapsi läbi kohisevast surmajõest,
Ole seal ka nende valgus, rahuase
Ja neid vii siis armust koju . . . isamajasse!
Vastse-Otepääs 15. XI. 30. Veera Kuus.

Egiptuse nõiad ja Jumala rahwa väljaminek.

J. Miffonen.

Me leiame piiblis, et Egiptuse nõiad tegid kõik järele, mis Mooses ja Aaron ees tegid. Kuid on ka tänapäev inimesi, kes kõiki Jumala asju järgi teemad. Nad proovivad isegi elada jumalalaste elu, kuid — ilma uuestijündimata.

Kui inimene saab armu Egiptusest ära tulla, siis esimene ime on see, et ta saab jumalalapseks, ja see on ühtlasi ainuke tee jumalariiki. Mõni kirik või kogudus võib küll rõhutada ristimist, mõni õhtusöömaaga ja mõni teine jälle muud, kuid meie peame sellest kinni pidama, mis ütleb piibel. Ainult uuestijündimise uksest läheb tee vabadusele ja jumaliku ellu.

Mõnel inimesel on teatud anded juba päritvusest. Näit. veldakse — ta on sündinud kingsapp, rätsap, kunstnik jne. kuid teisel pole seda, aga ta teeb seda järele ja mõnikord hästi. Nii ka mõni püüab järele teha uuestijündinud jumalalapsi. Ta teeb aga sellega ainult sedasama, mis nõiad vanasti Egiptuses. Kui paljud püüavad palmet, mis on tõstusklikule hingamine ja kõnelemine Isaga, järele teha. Nad palvetavad ka, kuigi ise elavad veel täielikult Egiptuse elu. Pealt vaadatuna võib see hea, kuid kui me palume sellises meeles, et ise ei mõtlegi loobuda ilmast, siis on see Jumala ees jälk asi, sest mis heameel on Jumalal sellest, kes teda palub ja teeb pattu ühtlasi edasi. Sarnaselt Isand ei kuule. Asjata oleks sarnaselt wormi pärost paluda.

Kui agelt paluvad inimesed „Sinu riik tulgu“, kuid ise sealsamas hakkavad sõdima vastu, kui see riik hakkab tulema. On kole mõelda, et mõni inimene on 10 aastat palunud ja ühtki neist palveist pole tulnud Jumala ette. Taavet ütleb põhjuse: „kui mu südames oleks leidunud ülekohtu, siis ei oleks sa mind mitte kuulnud.“

T a g a j ä r j e t a t ö ö oli nõidade järetegemine. Peagi said nõiad näha, et seal olid tõesti suuremad asjad liikumas, mida nad enam ei võinud järele ahvida ja siis nad ütlesid: „See on Jumala sõrm!“ Nad tulid ehk üheski asjas selgusele, et neil oli nõidus, aga Aaron tegi jumalikke asju. Sarnaselt järetegitajail kord sellisele selgusele jõuda — see on suur Jumala arm.

Mooses palub waraot, et see laseks rahvast minna ohverdama ja paluma kõrve, kuid warao ütleb: „Minge ja paluge siin maal.“ Luba anti ohverdamiseks, kuid Egiptuse rajade sees.

Mis me näeme? Sedasama teeb ka saatan tänapäevgi, veldes: „Asjata wälja tulla maailmalt, võite sealgi olla jumalalapsed.“

Kuid, mis ütles Mooses? — „Ei me või, sest me ohverdame seda, mis Egiptuse rahwale kole asi ja nii nad takistavad neid.“ Nii see ongi. Kui näiteks mõni usklik läheks kinosse, siis on see kole Jumala meelest ja imelik ka ilmainimestele jumalalast seal nende keskel näha. Nii peab üks lahutus olema, sest meie ohver on tõepoolest sarnane, mis hirmus on egiptlastele — uskmatuile.

Kuid Warao kõneleb edasi: „Ma luban, kuid ärge liigkaugemale minge ja paluge ka minu

est!“ Kui väga kaastundlik näib siin Warao olemat. Kui üks ärganu inimene seisab paigal ja Jumal kõneleb talle sellest, et peab leeri taha minema s. o. wälja maailmalt, siis Warao-saatan tahab, et ta ainult mitte liig kaugemale rajast ei läheks. Ja tõesti, leidub tänapäev palju, kes waimultkus mõttes on just kahe riigi rajal. Oled ehk sinagi lonkamas seal mõlemal pool ja võib olla isegi aastaid? Kui on wägew tõmbe Jumala poolt, siis kaldub sinna, kuid tuleb wägew laine maailmalt ja kohe kaldub ilma. Täna kirikus, homme pidusaalis j. n. e.

Kuid Isand ütleb, et on võimata käia kaht teed ja teenida kaht isandat. Oled sa wälja läinud wäljapoolle leeri — vastu ristile, teotustele, wõi oled veel maailma ligi, kus puhuvad külmad maailma tuuled? Miks paljuil jumalalaste südames nii palju külmuist on? Paljude juures just sellest, et nad jumalariigi ja ilma rajal püüwad. Paljud nagu sporidiks sellega, kui lähedale nad üldse wõivad minna, kuid Jumala sõna ütleb, et ei saa nii toimida.

2. Moos. 10 peatükis kirjeldatakse veel üht Warao uut ettepanekut: mingu mehed, kuid naised, wara jammuu pidi Egiptusse jääma. Mis oleks selle tagajärg? Mõelge, kui keegi perekonnainimene läheks üle piiri, siis ta mõtted oleksid asati kodu, kus ta wara, naine, lapsed. Ja nii sünnib ka kui inimene ei lähe termelt jumalariiki on s ü d a m e m õ t t e d i k k a m a a i l m a s.

Do, kui kaval on maailm, hinge waenlane — ta püüab kõigiti Jumala tööd ära rikkuda!

Kuid Mooses oli terve südamega Jumala mees — ta ei rahuldunud sellega. Seal esitab Warao lõpuks uue wastuwõetawama tingimuse: „Ainult lapsed ja kari jäägu siia!“

Tänapäev on ilmas küllalt sarnaselt pöörmist, kus inimene küll üle piiri läinud, kuid nende kari — omandus on veel üleandmata Jumalale — seda ei tarwitata Jumala soowidele wastawalt. Tõesti, kui mõnel raha isandaks saab, siis elab see inimene mammona orjuses. Sellised inimesed on väga kitsid, kui on küsimuses ohwerdamine Jumala heaks.

Kui Sakkeus pööras Isanda poole, siis kõige oma südamega, waraga ja kõigega! Egiptusest wälja minnes peame kõik wõtmed Isandale üle andma — nii mõtles ka Mooses, kui ütles: „Mitte sõrgagi ei pea maha jääma!“ See pidi nii põhjalikult sündima. Nii, kui Isand sind kutsub, siis mõtleb ta sellega, et sa pead termelt, täiesti, kaugemale piirist, wäljapoolle leeri minema, sest seal on see tuli ja elu õnnistuse jõed!

Miks on Jumala rahwa keskel sageli nii külm? Sellepärast, et äraandmine pole täielik, hingamine Jumala armus nii poolik. Wilets ujuja ei usalda lahti lasta jalju põhjast. Kui ennast usaldame Jumala armu hoolde, siis nii julgelt, et termelt ja täiesti sellesse heidame nagu wette, et saada armust kantud.

Astu siis üle piiri ja nii täiesti wälja maailmalt, nagu Mooses, et midagi Egiptusesse ei jäänud, siis järgneb su elule auline õnnistus.

Tegelik usutunnistus.

Otto Junke.

Zoona 1, 9.

Jumalast äravalitud inimene ei või pikka aega rännata jäädes tundmatuks. Kristus ei võinud end ära peita, ehkki seda tahtis — jutustavad meile evangelistid. Zoona kohta käim kirjeldus riivab neid kõiki, kes, ehkki äärmise nõrkuse ja mittetäiuslikkuse tõttu jälgivad tema eestkuju.

Nad ei või jääda kauaks tundmatuks; enne veel kui nad ise seft aru saavad, märkavad ilmalapsed harilikult wahet nende meeoleolus ja ettevõtteis. Sageli on see ainult üks sõna, mida nad välja ütlevad, üks pilk; ainult üks näojoonte liigutus, üks naeratus on küllalt, et jääda tundmatuks, kuid ka küllalt, et väljendada enda walitsejat.

Kristuse õpilased võiksid väga tihti ilmalaste seltskonnas, reisudel ning muil juhustel jääda tundmatuks ja inimesed ei teaks, kes nad niisugused on. Nad teevad ka kõik tarviliku, et jääda tundmatuks, ning ei pandaks tähele, et neil on hoopis teine waim kui nende ümberolijail. Nad püüawad naerda kui teisid naerawad, kuid pole sugugi walmis naerma, seft et tunnewad, et õieti peaksid välja astuma ja protesteerima. Nad püüawad saada kooskõla ka neil juhustel kui mingit kooskõla olla ei või. Nad lämmatawad eneses kõik tunded ja muljed, et mitte välja kutsuda pilget ja teotust, ehk mingil muul teel ei kutsuks välja lahtarwamisti; nad näiteks ei luba enesele tafa väljaräägitud sõõgipalwet, ehkki selleks alati tunnewad fundi harjumuse järele. Ühesõnaga, nad teevad kõik, et warjata end.

Kuid kõik need jõupingutused harilikult lõpewad kõige haletsemiswäärsemal kombel. Kõige esite jääwad nad ise rahutuks, südametunnistus noomib neid sarnase peitemängu pärast, ja ümberolijad, kes teistil mõtlewad, tänawad väga halvasti neid nende ettewaatuse ja õrna hoolitkuse eest. Nad tunnewad wahet ning rohkem ja rohkem muutuwad wäljakutsuwaiks, ärritawad oma noffimistega ja kaotawad lugupidamise.

Õfkehene, aus, waba ümberkäimine ja ülespidamine, täielik tunnistus ning näide sellest, kuidas nad mõtlewad, mis nad sõnades ja teos mitte ainult Jumala, waid ka enese südametunnistuse ja teiste ini-

meeste wastu, osutub kõige mõistlikumaks. Inimesed suhtuwad sarnasesse eluwiiisise austusega (lugupidamisega) ja niisugune wabaduse julguse ja õigluse ülesnäitamine saab ühenduse ja üksmeele aluseks. Merimehed Tarsisi laewa peal pöörasid kahtlemata juba warem tähelepanu iselaadse üfkitu üfildust otsiwa reifija peale, kuid seda enam tõmbas ta tähelepanu oma ärewuse ja tõeliselt erilise wälimusega, mis omame inimesele, kes harjunud olema üfilduses Jumalaga.

Zoonas tahtis reisida warjatult. Ta warjas nende eest kõik, mis tegi ta hinge tormiliseks, ning ei rääkinud neile kuidagi oma Jumalast.

Waevalt jõudnud laewa tekkile lastus kohe alla laewa ruumi ja otsis enesele hästi warjatud waike koha laewa sügawuses otstides pääsu Jumala, inimeste ning iseene eest; et oleks kindlam põgeneda, lastub unne.

Kuid tal ei lähe forda ennast warjata. Kui tormihädaoht suurenes, alatas ta teda tagaküüma ja otsima, et ta wõtaks osanende ühisest palwest. Ainult suure waewaga läks forda teda leida, suure waewaga wõis laewajuht teda äratada ja ärritatud hirmsaft seisuforast imestusega etteheitwalt küsib: „Mis sul on, et sa magad? Tõuse üles ja hüüa oma Jumala poole!“

Jumalat paluda, seda see inimene ei või, seft et ta ennast oli lahti kiskunud oma Jumalast, kuid tekile välja tulema

ta pidi, ta pidi alistuma Jumala kohtuotfufusele. Üiff langes tema peale. Inimesed külwawad ta küsimistega üle, et saada ta süüteo jälgile: „Räägi meile üles, miks on seesinane õnnetus meile tulnud? Mis on su amet? Kust maalt sa pärit? Kus on su rahwas? Kust oled sina?“ Selle asemel, et wastata igale küsim usele üfkitult, Zoona wastab kõigile korraka ja räägib — kes on tema Jumal.

Kõige esite räägib ta, et on Heebrea mees ja järjekult kuulub ka sesse rahwusesse, milline oma jumalateenistuse iseäralise jõu ja oma usu läbi Jumalasse oli omandanud laialise kuulsuse. Ta rääkis, et tema Jumalat nimetatakse Jehoowa (tähendab — igawene ja nägematu). Tema on kõigewägewam taewa ja maa Looja, kõikide jumaluste Jumal, ainuke Jumal.

Talwe kaunidus looduses.

Räilifelt ei olnud selles, mida Joonas ütles, mida-
gi iseäralikku.

See ei olnud midagi muud kui see, mis piibli esi-
mesis sõnus on öeldud, kõik mida oleme kuulnud juba
koolipingil, kui õppisime esimest õpetust niinimetatud
katekismusest: „Mina usun Jumala Isa, Kõigewäge-
wama taewa ja maa Looja sisse.“

Enamusele on kõik need tõesed endast mõistetavad,
nad mõtavad neid nagu sõjasaaki, nagu midagi vägi-
wallaga võidetud, ja kunagi ei ole tänulikud, veel
vähem arwavad tarwis olema tunda neid tõesed tõsi-
järelmõtlemise ning mõtlusega.

Nõnda kui kõik on neil endastmõistetaw, nõnda ka
ei või neist tõesedest allakriipsutada mingisugust õnnis-
tust ega wäge, need tõesed ei ole neile kunagi saanud
elujõuaks, südamed ei ole nendega elustatud ega ole
seal neile mingit wastukõla. See, kes kunagi on sü-
gawasti lastunud paganuse pimedusse, ehk kes ise on
eksinud uskmatusse tumepimedais labürintides, sellele on
selge, milline wäljendamatu õnnetunne haarab kogu
olemise, millise kindla antru põhja saad südamele, kui
tuled Kõigewägewama Jumala tundmisele, kõiki juh-
tiwa ja elustawa Jumala tundmisele, kelle tahtmata
mingi toimetataw ei või saada toimetatud. Selle Ju-
mala tundmisele, kes alla tuleb inimsöö juure armu ja
kohtuga ja Oma käega juhib kõik meie teed — Püha
Jumala tundmisele, kes enese üle hirwitada ei laske ja
kellel ei ole mingit ühist pimeduse ja patuga.

See, kes ära tunneb need lihtsad tõesed, see waldab
juuremad teadmised kui omaõiged ja targad filosoofid
kõige haritumate paganate keskelt, ehkki nad küll pita
aastate kestel end pühendasid õppimisele ja uurimisele.

Faktid on igal ajal ja igal pool kõigis eluring-
kondis selgel sõnal waljult ja uskumapanewalt kõnel-
nud.

Üliloomulikult lainetaw, keew ja kolebaste kohise-
meri, metsikult hulguw wihane tuul ja, selle juure —
kõik prohwetid olemine ning waba ülestunnistus, kõne-
lesid nii wägewasti Jumala pühadusest ja wägewusest,
et see filmapiikfekt läbisistas kuulajate liha ja mere.

Do, kui tihti kohawad kolebada murelained ja
keerutawa surmamaru tuuled meie üle — kui tihti löi-
kawad nad ühe hoobiga uskmatus ja pilkajate süda-
messe, kes võib olla eile mõnitades selja pöörasid ja
põlgawalt hirwitades omi mõtteid awalbasid Jumala
olemasolu ja wägewuse kohta. Jumala teod kuuluta-
wad igalpool Tema wägewust; Tema sõna waid sel-
gitab meile neid tegusid. Enne seda kui Jumala Poeg
oma were Kolgatal ära walas, oli mõistatuslike kõigile
inimesile see armas elustaw sõna: „Jumal on armas-
tus“. — Kuigi tuleks ja kuulutaks lõpeks üks sera-
win, et Jumal isiklikult oma käega on kirjutanud su
palwed raamatusse s. o., et ta neid kuulnud on; —
see kõik ei kinnitaks su usku palwe kuulmisel nõnda
kui isiklikult proowitud läbielatud, ehkki wast üksainus
kord elus weendumus, et palwe sai kuulnud. See ai-
nute katse, see ükskord omandatud weendumus teeb sind
tugewaks sügawusuliseks, ja tuhanded sügawmõtledajad
filosoofid, kes tõendawad hiilgawal wiisil palwekuul-
mise wõimatust, kutsuwad esile ainult waikse naeratu-

sega täis sügawat kaastunnet su näol. Sarnaselt pea-
me ka meie oma lähematele jutlustama ikka sügawa-
malt ja püsiwamalt enda elu ja tegudega; meie kõned
peawad olema ainult meie tegude selgitajad.

Räitaks, kui sa ühele igamesti tahtlewale ja meelt-
heitwale inimesele näitad ennasjalgawat armastust Jee-
suse Kristuse nimel, awaldad see tema peale wägewa-
mat mõju, tunnistas Jumala wägewusest paremini kui
sinu võib olla tunnipikkune kõige ilusam kõne. Enne
on waja tõendada tegudega ja siis leiab iga su sõna
teed su wenna südamesse!

Ehk lõppeks, sina soowid kaswatada omi lapsi kui
tõsiõied kristlasi, kõik su noomitused, karistused, kulud,
meelitused ja õpetused — see kõik on hea ja tarwilik,
kuid kunagi ei anna see sulle soowitud tagajärgi.

Palju kindlam asi on aga see, kui sa alati igal-
pool ja kõiges tegutsed kui tõsine ristiinimene ja oled
kõiges eeskujuks. Kui sa kõik kristlikud woorused teos
esile tood, siis langewad ka su sõnad õnnistatud pin-
nale.

Mu silma ees seisawad kaks näidet, mis hiljuti ajel
leidsid ja üksksteisele järgnesid. Las lugeja otustab,
kumb neist kahest inimesest talle enam meeldib, keda ma
kirjeldan.

N. kõrgesti haritud inimene, wäga ülistatud krist-
lan, kõneles kui raamatust ja tõi tiidimata esile omi
seletust taewaste õnnistuste wägewusest ja kristlikkude
lootuste suurusest. Kui lõpeks ka tuli juhust mul kõ-
tada teda, pärisin ma temalt aru ühe wäga paha patu
kohta, milles teda süüdistati. Alguks eitas, nähes
aga, et salgamine ei aita, otustas üles tunnistada ja
ütles: „Asi on tõesti nii, kuid Jeesuse Kristuse, Ju-
mala Poja weri puhastab ja wabastab meid kõigist
pattudest!“ Teine inimene, waene päewatöölise, ka-
bas mulle sifemiseft liigutuseft wärisewa häälega, et ta
kuidagi ei suuda ennasft täiesti parandada ega olla
sifemiseft rahul enefega, ja tahtles, kas ta üidse kõl-
bab Jumalale. Sellest inimesest rääkis ta naine, ennem
käis ta temaga ümber kui halastamata türamn, kuid
nüüd on alandlik ja tajane kui tallele.

Ka naabrid tunnistasid temast, et enne alati ta
wandus ja needis, jõi wiina, tülitseis kõikidega, kuid
nüüd ei kuule temalt kunagi torest sõna ega näe, et
ta jookse tillagi wiina.

Esimene inimene oma hiilgawate kõnedega ilma sife-
mise jõu ja tõeta wiis paljuid inimesi ekfitustesse ja
pahandustesse Jeesuse Kristuse suhtes. Kuna teine
oma tõsiõie patukahetsuse ja täielise elumuutuse (meele-
paranduse) läbi ilma sõnade tegemisefta, isegi tunnis-
tades ennasft ümberpöörmatuks (kõlwatuks) paljuile
andis ilusat eeskujuni ning kaswatas enefes püüet Ju-
mala riiki tätte saada.

Samal ajal, kui esimesele isikule ma leidsin tarwili-
seks anda kibedat ja sööwat soola juhtides ta tähepa-
nu sellele, mis on kirjutatud Heebra 6:4—8; teisele
pidasin möödapääsematuks anda hingerahustawat pal-
samit ja sõbralikult trööstisin teda apostli julgustawate
sõnadega: „See, kes teie sees on alanud head
tööd, selle ka lõpetab oma suureks päewaks!“

„Bernostifi“ Wd. R.

C. E. liikumise 50 a. juubel

on käesoleval aastal. 2. veebr. 1881. a. oli see tähtis päev, kui Willinstoni kirikus Portland Maine Ühendriikides alguse sai tänapäeva laiaulatuslikum kesklik noorte liikumine.

Liikumise alustajaks oli

Dr. F. E. Clark

Willinstoni kog. noor õpetaja. Isand oli kinkinud ärkamise koguduses, kus tulid paljud põõrmisele, nende hulgas muidugi ka koguduse liikmete lapsi. Rõõm oli näha noorel hingede mõitjal, et tulid noored Jumala juurde, kuid varsti tekkisid tõstised mured selle üle, kuidas hoida neid noori elawas usus, on ju harilikuks nähtuseks, et mitmed peale esimest waimustuse jahtumist hakkavad taas kalduma maailma. Jumalat paludes tuli tal hea mõte, korraldada noortele ühning koguduse juures, kus noored saaksid omavahel kokku tulla ja töötada.

Walmistati töötusekohustus liikmeile ja selle teatavaks tegemine ja allakirjutamine sündiski 2 veebr. 1881. a.

C. E. ühning seega

tekkis äratusliikumisest,

ja on uuesünni alusel. See ongi see õige alus iga jumalariigi töökorraldusel — C. E. tahab ka jääda uuesünni alusele, mitte mõnes kristlik-sotstaalses ühingus kus waid wälispidi inimesi parandakse.

C. E. wiib noori

piibli juure,

mis on ainuke jumalariigi põhikiri ja Jumala igaweste mõtete wäljendus õndsaks saamiseks ja pühituseks. Liikme töötuses lubab C. E. ühingu liige lugeda igapäew piibelt. Dr. Clark ise ütles: „Ratjusin neid noori kõita ja humittada spordiga ja muu sarnase wälispidise asjaga, kuid nägin varsti, et see palju ei aita, waid et ainult piibel peab ja wõib hoida noori koos.“

Ei ole tänapäewgi meie noortele paremat raamatut ja raamatukogu soovitada, kui piibel.

Samuti peab usklik noor olema hoolas

palwe elus,

ja C. E.-lane tahab olla töötuse järel järjekindel paluja, sarnane keda tuntakse Isa juures ülewal, sest, et tal läbikäimine temaga.

Kuid noor energiaküllane elu ei wõi püsida tegeuseta. See tung wõib olla tagasimineku põhjustawaks, kui dieti ei osata seda kasutada, kuid dr. Clark oskas seda heaks otstarbeks wäljakasutada.

Nagu praktiline mees kunagi, oskas ta neid

rakendada tööle.

Moodustati toimkonnad, kus noored said midagi ametikohaselt oma nooruse jõudu panna tegemusse kõrgema ülesande teenistusse. Seega oli ärawõidetud kiusatus ja hädaoht maailma poolt ja töötegitajate järele kiskendaw jumalariigi põld sai wärsket energilist abiwäge juurde. Töö aga kasvatab. „Paljud kardawad seepärast midagi teha, et nad ehk wast ärarikumad, kuid teewad sellega kõige suurema rikke, et nad midagi ei tee“ ütleb Clark ja samas arwamises oli ka suur ewangelist Moody.

Oli ajutatud esimene omapärane ühning, mille eesmärgiks:

Kristuse ja koguduse eest

wõidelda ja töötada. Milline suur abi oli sellest tööle rakendatud noorte hulgast kogudusele!

Clark kui koguduse õpetaja tundis seda abi ise kõige paremini. Tal ei pruukinud ise kõik teha nüüd, waid ainult kätte juhata da tegewushimulistele noortele ülesanded. Seda õnnistust on saanud paljud tunda.

Nii jutustas ka õde Mandell, kes omal ajal esimese C. E. ühingu Tallinna ajutas, et kord peale jumepuhkust õp. Hoerschelmaniga kokku puutudes ütles see: „Mul on ikka rõõm teie ühingu! Kui ma wäga wäsinud olen waimlikult ja tööst, siis tulen ma ikka teie noorte keskele ja sealt saan ma uut jõudu ja waimustust kui ma waatan neid rõõmsaid nägusid ja kuulen nende elawaid tunnistusi.“

Rõik kirikud ja kogudused mõtsid seda noorte töö korraldust rõõmuga wastu, sest seda wajasid kõik. Lühikese ajaga lewis

C. E. üle maailma,

mida foodustas ta uskude wahelisus ja elastisus. Ja tänapäewgi leidub maewalt riiki kus ei ole noori kes kannawad C. E. märki rinnal tunnistusena sellest, et nad kuuluwad taewase Kuningale ja „püüawad edasi“ igawiku eesmärgi poole.

Meil on põhjust tänada Isandat selle uskude wahelise waba töö eest, mis ei ehita kõrgeid aedafid, waid üle nimele annab kõigile Jumala lastele tunnususeks armastawa käe — ja seepärast tahame sellel tähtsal juubelil aastal panna oma jõudu Isanda altarile ja lastes süüdata end pühast tulest uue hooga tööle hakata ja wõita weel me suurele Juhile ja Kuningale järelkäijaid noorte seast. Kaswagu ta noorte hulka ka selle juubelitaastaga märkja!

P. S.

Dr. F. E. Clark. †

Mõnda 8. üleilmlike C. E. noorsoo konverentsi üle,

5.—11. aug. 1930. a. Berliinis. (Järg.)

Pealelõunad.

Need tunnid möödusid kindla kawata. Mõnel pealelõunal wiibisime üheskoos, et hingi kosutada eluleiwast, teinekord elasime kaasa telgimisjoni koosolekud. Teatavasti on saksa C. E. liidul kolm telki, milledest üks, kõige suurem, just sel ajal Spandaus wiibis, seda külastasimegi. Enamus wendadest efnes lühikeste kõnedega; laulsime ka eesti keelse laulu.

Ra oli mõimaldatud kõigile külalistele linna ning selle ümbruse waatlemine, mis pakkus palju huwitawat. Ühel niisugusel wäljasõidul külastasime Potsdami, kus nagu lugejal teada, aastasadasi on elanud Saksamaa walitsejad. Nende suurepäralised, uhked lossid oma hiilgusega räägivad läinud ajast ja peamad sügawa jutluse igalhele — kõik maapealne hiilgus on kaduw!

Ra noorte näitus oma rikkaliku ja huwitawa

lastesuud seletasid meile ristist, sest sel olid kaks poolt, hele ja tume. Risti teine pool, tume, kujutas selle maailmc würsti mõju, mille pärast ka meie Isand risti löödi, — põlgatus, kurjus, enese-armastus, wägivald, lha, surm, langemine. Estiküllg, ehk helepool seewastu kuulutas meile: mõitu, elu, waimu, kannatlikust, alandlikust, armu ja armastust Kristuses.

Õde Street (Londonist) lõpusõnas lapsi soojalt tänades, kutsus kõiki Jeesuse juure, sest meie eest on Ta armastajad käed läbiuuristatud ristil, Kas liikkad põlgatusega need käed tagasi, wõi tänad Teda, pannes altarile oma terve elu? „Wäetimate ja imewate laste suust oled Sina enesele kiitust walmistanud.“ Matt. 21, 16.

Awalikud konverentsikoosolekud, mis laulu-, mängu- ja pajunakoorti kaastegemusel wäga soojad olid, pakkusid oma kõnedega palju

Saksa C. E.-laste telk.

sifuga oli paljuile esmakordne nähe. Sääil leidus noorte käsitõid igast ilmajaost, mida mõis waadata ja imestada lõpmata. Suurem ja raskem ülesanne oli wiist küll „telgi moodustamine kõrbes“ Israeli. 12 suguharuga. Waatajale pakkus see loomutruu pildi tolleaegsest telgist. See oli üks ilusamaid tõid. Wäikese tasu eest oli mõimalik üht kui teist käsitõid mälestuseks omada, millist juhust wiist ka keegi kasutamata ei jätanud.

Mõni sõna ka laste ettekandest „aulifest ristist“, ühel peallõunal. Lapsed plüüdsid meile ristist mõistet piltilikult selgitada. Papiist walmistatud kant-plokkidest kuubidest koostati ristile alus, kus see pidi seisma kindlalt ja kõikumatult. Lühikeste, kena salmikestega ütlesid lapsed meile, kes see kalju on, — Jeesus Kristus, ja et see, kes end Temale usaldab, kaljualusele ehitab. Risti ehitamine edenes kiiresti, kusjuures üks plokk teisele asetati.

waimulikku rooga wäsinud hingedele. Õhtu hiilfest tunnist hoolimata oli avar jaal ikka rahwast tungil täis. Kõnelejad nagu ei tunnud päewast wäsimust, sest kahekorjse wärskuse ja jõuga kuulutati jälle sõna ristist.

Zeäranis ühel jarnasel õhtul astusime waimus kõnelejaga aega, mil meie noorustõõ alustati, kuuldes seejuures mõndagi uut ja huwitawat. Sellele järgnes Ilmaliidu juhataja dr. Polingi aruanne nooruseltsi tõõst praeguses olukorras, üksikuis mais. Mõneleki kuuludus üllatusena, et omame 112 maas C. E. seltse, arwult 80113, umbes 4 miljoni liikmega. Kõikide silmad juhiti tulewikule ja ristiwõidule, et Isanda abiga saaksid tulewaseks üleilmlikeks konverentsiks paljud weel Temale wõidetud, uued seltid juure asutatud ja liikumine lawitina edasi läheks. Selleks aga nõuab see meie eneste elu kahekorjusest, s. t. weel suurema

ohvrimeelsuse ja andumusega tööle asuda Seltfi 50 a. juubeli puhul on kawatsetud tulevikus selle seinad laiemale tõmmata, mille teostamiseks alusfondi kogutakse liigete ohvrimeelsete andidena. Rõneleja waimustus kandus nähtawasti üle kuuljaskonnale ja leidis elawat wastukõla südameis. Eht „ameerikalikult“ kõlas Dr. Volingi ütetus ühel wiimasel õhtul: $3 \times 4 = 1.000.000!$ Kuid see pole uhkustus nooruseltfi liikmete arwu tõstmise kohta! Aruandest näeme 80113 feltfi 112 maas. Kui jagame 250.000 liiget 8113-le, siis ei patsta ülesanne meile sugugi nii astrokoomilisena, see on ju lihtsalt, ümmarguselt beldes: 3 liiget aastas feega 4 aastaga $3 \times 4 = 12$ liiget, mitte neile kes feltfist lahkuwad mõnesugusel põhjusel asetäitjad, waid tõesti uued liikmed. Kui

duse ja armastuse üle kõige selle pika aja kestel meid rõõmu ja lahkusega teenides.

Muuseas esines foolooga G. Witnamägi Cestift, kes nüüd Berliinis elab, lauldes ühe lauludest emakeeles, mis rahwale huwi pakkus.

Kuidas saab see kord olema taewas, kus lugemata, kui liiw mere ääres, koguwad päästetud hulga, lauldes uut laulu, Talle laulu! Sõber, oled ka sina nende hulgas, et laulda Talle laulu?

Õnnistatud oli ka koosolek, millel kõneles neegripiskop. Rõne anti raadios edasi. Piiskop kutsus üles kristlikule wennalikkusele kõikide rahwaste seas.

Terwituste õhtul. Wõifime filmaga näha esitatud nooruseltfe. See oli koosolekus hetk, mis

Hajariikide esindajad Berliini konwerentzil.

Taga paremal näha ka Cesti C. E. lipp, mis kaajaelanud juba mitmed konwerentfid.

tgauks neist ca 80.000 feltfist midagi Isfandale selle 4 aasta jooksul tahab tõesti teha, siis saame kindlasti: $4 \times 3 = 1.000.000$. Annaks Jumal oma õnnistuse kõigi nende suurte ettevõtete teostamiseks, paljude hingede kasuks ja oma nime auks!

Kosutaw oli ka laulu jumalateenistus, mille Berliini sõbrad oma külalistele olid walmistanud. Suur, umbes 800 liikmeline laulukoor ja pafunakoor — umbes 120 puhujaga, jätsid hea mulje pealtkuulajatele juba oma esitamisel. Pidulikes, walgeis riideis õed ja tumedais ülikondades mennad. Wägewalt kõlasid helid, kõites kuulajate südameid ja tõstes meelt kõrgemale maifest. — Üldse olid lauljad umbes 75 laulu õppinud konwerentzil esinemiseks. Jmestama pidime üldse wisa-

niipea hingest ei kustu. Üksikute maade esitus, kuni 7 liiget suur, sammus poodiumile, kandes rahmuslippu ja bannerit, esitaja ütles sooja terwituse kodumaa feltfide nimel. Mõned feltfid laulsid oma emakeeles laulu, mis õieti armas kõlas. Seltfid esinesid tähestiku järjekorras. Esitatud olid: Ameerika, Austria, Austraalia, Daani, Danzig, Cesti Egiptus, Filipiinid, Hiina, Schweits, Holland, Iiri, India, Inglise, Hispaania, Jamaika, Jaapan, Kuuba, Korea. Lõuna-Aafrika, Läti, Leedu, Madagaskar, Uus-Merimaa, Tšecho-Slowakkia, Schotti, Saksa, Ungari ja Wales. Mitmekeelne, kirjud read, wõõrad rahwad . . . Kui suur on ometi meie Isfanda armastus, mis meid kõiki on suutnud enesele wõita, — see suudab meid ka kõiki ühte kõita!

Seda tõendas meile jälle see kirju sõprade pere uuesti.

Pühapäevs ennelõuna oli waba. Juba wara hommikul oli falk noori wälja läinud, et n. n. „õumisjoni“ korraldada, mis selles seis, et siin ja seal õues lauldi. Harilikult amasid siis elanikud aknad ja ukseid, ning kuulasid waikselt pealt, ka tänawalt walgus inimesi hoowi, lauluhelide meelitusel. Siis kõneles keegi wendadest lühidalt õnnistegijast, lauldi weel ja kutsuti inimesi õhtusele koosolekule.

Peale lõunat pühitsejime suurema pühitus- ja tänukoosoleku, mis oli waba kõigile. Alles siin wäljendus sügaw tänu kõigi õnnistuste eest, mille need olime koos läbielada tohtinud.

Unustamatuks jääb meile lõpuõhtu oma sügawa mulltega. Wiimased soojad kõned ja soowid. Mäletan selgesti Dr. Polingi hüllet, kõike kuul- dud elusse kaasa wia ja sellejärele ka teha!

Liigutawam filmapilk oli wiimane käepigistus,

Õsa konverentfi hiiglasaalist,

kus peeti need waljawad koosolekud 15.000 osawõtjaga. Näha rippumas rahvuslikke ja C. E. lippe.

Meie, eestlased, saatsime kena hommikutunni mööda armsa wenna Moret'i juures Spandaus, tema kenas baptisti kabelis. Oli soe tund ja südamlik osasaamine üksteisega. Issand andis armu wennale kõnelema. Ka laulsime sõpradele ühe laulu emakeeles.

Lõunaajal korraldati 5 kohas parkides ja plat- sidel suuremad wabaõhu koosolekud, kuhu läks ka noorte rongikäik oma pafuna- kooriga eesotsas, bannerid ja wimplid käes. Ka need olid õnnistatud filmapildud rahwamurru keskel.

kus kõik saalisolijad andsid käe üksteisele, lauldes Issanda armu usaldades, jälgida, kuhu iial Ta meid wiib! Wiimane laul, „Jumalaga, kuni näeme weel!“ püfaršmil sügawa liigutusega... Lahkumine. Lehwivad rätid lõp- mata üksteisele... Nii mõntigi nägi waimus kord neid hulke seiswat Talle aujärje ees... Seal ei ole enam lahkumist! Sinna aidaku meid Issand.

J. Koljo.

Lipu pärast.

Inglis-hollandi sõja ajal paari saja aasta eest, tahtis admiral John Harlewugh saada ühe tähtsa sõnumi teise laewa komandöriks. Asjata oli ta saatnud ühe paadi teise järele välja. Waenlane oli neid põhja lasknud meestega tükis.

„Kes tahab ujuda laewale?“ küsis ta wiimaks.

Wäike kajutipois jooksis ette, mõttis vastu kirja ja hüppas merre. Püüsi kuulid wihitised ta ümber, kuid pois pääsis siiski õnnelikult laewale ja inglased mõitfid lahingu.

„See on hästi tehtud, mu poisj,“ ütles admiral

poisile, kui kõik oli mööda. „Siin on sulle 100 krooni.“

„Wabandust, ma ei wõtaks seda mitte heameelega,“ ütles pois liigutatuna. „Ma ei teinud seda selleks, et saada raha, waid lipu pärast.“

Taht tuldgi pärast kuulus merikangelane.

Wahwa pois! Seesuguse meelega peame ka teema taewalst kuningat, mitte mingi tasu pärast waid lipu — s. o. Jumala au pärast. Seesugused peaktime olema ka meie, uskliknoored, kes tahawad lippu au sees pidada ja seda kõrgele tõsta.

Saatuslikud ekstitused.

Chicago suures Creer-aramatukogus on statistika, kus 500 inimest nimetawad oma kõige suurima ekstituse, mida nad oma elus teinud. Siin wäljamõte neist tunnistustist:

Et olen lugenud kõlbmatuid raamatuid. Et ei püsinud oma töös. Et ei pidanud kinni oma ajast. Et olen pettelt omandanud raha. Et jätsin ema ja koguduse, kuhu kuulusin. Et olen mänginud kaarte ja hafartmänge. Et olin koolis käies laisk. Et

arwastin olewat iseenda tingimata tarwikuna oma tööandjale. Et kunagi ei kuulnud wanemate inimeste nõu. Et ei wõtnud vastu Kristust, waid põhjustasin endale palju kurwastust saatana teenistuses.

Mii need mõned. Kõige suurem ja saatuslikum kindlasti wiimane, kui inimene põlgab ära Kristuse. Selle ekstituse tagajärjed ulatuvad igawikku.

Mis on meie fuurim ekstitus?

„Risti all“, „Noorte Elus“ avaldatud põnew jutustus ilmub raamatuna loodetawasti veebruaris. On hea veel ettetellimisi saata.

Joh. Tamvergi waimulikud soololaulud on juba müügil, nimelt esimesed 3 laulu. On juba head huwi ta vastu märgata. Teda müütavad ilmalikud muusikarid, raamatukauplused ja on hea, kui ühingud tellivad ka oma kirjanduslaudadele müügiks. Varsti

kantakse ette need isegi, nagu kuulda, raadios, sest sealgi ollakse huvitatud neist.

On loomulik, et meie waeses omapäras waimulikus muusikas on nad „tere tulemast!“ Ostke ja kinkige neid oma sõpradele ning kasutage koosolekuil.

Tellida C. E. liidult Koidu 68-b, Tallinnas.

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

omanik M. KABAL

Tallinn, V. Karja t. 7. Tel. (2)12-09.

Siidi, villase, linase ja pesuriide kaubad.

Mööbliriided, põrandariided, vaibad, aknakardinad j. n. e.

Hinnad õiglasel ja odawal.

Kas Teie loete igapäew Piiblit?

Briti ja Väljamaa Piibli Selts Eestis võimaldab kõigile oma mitmekesisest wäljavalikust kohase Piibli leida.

Külastage Depood! Rataskaewu 4 Tallinn.

Endine konservatooriumi professor annab
klaveritunde,

Soovijail palun jätta oma aadress kodu külastamiseks. V. Kompassi 20—3, Tallinna
Lesedoff.

Lauluraamat

„Tallekiitus“

saadawal suuremal ja wähemal arwul
Maakri t. 8—8, Tallinn.

Teatan oma töötariwõtajatele,

et elan nüüd

Wäike Ameerika t. № 43. (hoowi peal majas)

Aust. B. Kuusalep, rätsep.

Nikodemus.

Näbi ööde tulen ma, Nikodemus. Raskel sammul astun ma ja seisatan Su ukse juures. Tulen haige ahastusest ja murtud, väriseva südamega, et koputada Su uksele, suur Õpetaja . . .

Mu ümber kohisevad paplid salapäraselt — võimsalt, ning all õlipuude pesitsevad sünged varjud. Kumab kuu ja pilvi on võidusõidul üle taevasameti tikitud hõbedaste tähtiga.

Tulin oma mugavast kodust, sest öö ei tulund õnnistama unega. Uni põgenes mu eest — varjud hirmutasid mind. Oo, kui teaksite, kuidas olen rahutu sest saadik, kui nägin teda, jumalikku Õpetajat, Jeruusalemma tänavail. Ta pilk vaatas mu hinge keldritesse — aga seal oli pime.

Tühiseks on jäänud mulle kõik ohvriteenistused ja ohvrisuits ei tõuse enam üles. Mu süda on kiintud pettumusest ja kahtluste oda on puurinud läbi mu sisemuse. Olen pettunud noist aastaid kestnud vormidest ja võöraks on läinud nad mulle.

Õö, pane oma kõrv mu südame vastu ja kuula, kuis seal on alanud tormid. Nüüd paisuvad nad võimsaks marumühinaks, ja valulised oigämised saadavad neid. Tormid vägevad raputavad mind ja ma värisen — jõuetu ja nõrk.

Tähed, vaadake mu südame põhja ja nähke, et seal on hauaöö. Mu hinges on öö ja pole valgust. Olen kui pime, kes pimedale peab näitama teed — ent ma ei suuda kauem.

Nad ootavad mind jälle hommiku tulles, mu õpilased, et neile räägiksin jumalateest. Kuidas võin ma seda seletada, kui ma ise veel pimeduses koban ja otsin valgust.

*

Kuid mu süda väriseb kui püütud linnupojal. On nagu peaksin astuma surmateed . . .

Peana ma paljastama oma hinge ja maha heitma vale katted? Ja siiski! Ei suuda ma kauem taluda seda ja käia ööteid . . .

Tuuled, kiskuge mu ümbert viimased hilbud, nagu sügistormid ja hallad koorivad koltunud lehti puilt!

Alasti ja paljas seisan ma täna ja paljas-

tan oma südame haavad valusad, mida pole näinud senini inimsilm.

Oo, suur Õpetaja, Sinu juure tulen ma süda-öötunnil, Su ukse taga koputan ma arglikult ja ootan väriseva südamega avamist. Millal tuled Sa ja avad ukse mu ees, et ma argusest võidetuna ei taanduks?!

*

Valge käsi avas ukse. Kuuvalgel näen jälle su silmi, mis rahu peegeldab kui järv, mis piiratud kuninglikkudest mägedest. Ja siis on nad kui loojenev päike, kui see vajub metsade taha. Aga mõnel hetkel sähvivad neis valgud inimeste ülbuse ja patu kõueilmas.

Mida ütlesid Sa mulle: „Teie peate uuesti sündima!? Ah, mu mõistus ei taipa seda ja mu väsinud meeled on nürid. Mu selja taga on aastate ahelik ja kaduvuse teed, mille ääres teetulpadena teenivad ristid — seal mu vara surmale vaakunud õhuliste noorusunistuste hauakünkad. Seal püüdeid aatelisi ja pettumuste teid. Otsimisi ja kobamisi ning märkamatu kätte jõudnud vanadus — aga elutõtt pole ma leidnud.

„Teie peate ülevalt sündima! Mis lihast sündinud, see on liha, aga mis vaimus, see on vaim. Ära imesta mitte, et olen sulle öelnud: Teie peate ülevalt sündima, Teie peate veest ja vaimust sündima!“

Näen Sind kuu vosvoris. Näen, kuid ei mõista Sind. Seisan kui laps õpetaja ees, ja mu näol on vist imestav küsimus. Ras-

ked mõtted on künnud vagusid mu otsale ja mu juuslokkides on hõbedat. Ah seleta mulle! Kuidas võib inimene, nagu mina, sündida uuesti?

„Kuuled sa tuuli, mis oigavad väljas ja panevad hingetult väriseva papli, kui karilambaid ajab karjane õhtul koju ja ükski neist ei jää karjamaale?“

Oled sa näinud Kalilea järvel paadikesi tormidega heitlevat, kui tuuled tõusid ja lained kerkisid kui mäed ning kostusid hädahüüded tormi määratlevas mühinas, kuid rannal löödi hädakella oigavalt? Oled sa näinud Liibanonil tormist murtud puid kui langenuid sõjamehi Jee-riku lagedal? Aga kas oled sa iialgi mõistnud, kust need tuuled tulevad ja kuhu nad lähevad? — Oi, Nikodemus, nõnda ka igaüks, kes uuesti sündinud! Mõistad sa, et see on salapärane

Jeesus ja Nikodemus.

läbielamus, seletamatu, kuid võimas, eluuen-
dav?!

Tormid väljas ja sees. Oo, Issand, — nii kuulen küll tuule oigeid ukse taga, kuid minu südames on tormid vägevamad. Ons needki purustavad ja siiski elu uuendavad?

Jah, nad on alanud sest saadik, kui nägin Sind ja kuulsin Su häält. Siis ärkasid nad ja ärkas mu uinuv hing. Aga nüüd paisuvad metsikuks kohinaks ja ma ei suuda leida rahu! Aga hukatus teeb hirmu mulle igaviku silmade tardanult vaadates mu otsa . . .

Kui vaikselt pühapäeva hommikul mängima hakkavad templis trumpeedid ja treppidele, mida kuldanud ärkav päikene, kogunevad kandlemängijad sõrmede õrnalt tõmmates üle

keelte, sealjuures aga ohvrisuits pühalikult taevasinasse tõuseb ja kaob ning rahu — lepitus-
rahu hinge täidab . . . nii kostuvad Õpetaja sõ-
nad templimuusikana, kui ta ütleb:

„Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes temasse usub, ei pea hukka minema, vaid igavese elu pärima — —“

Oo, see sõnum on kui inglite laul, mida kuulevad sageli pühad surijad pimedast surma-
orust, kui näevad avanevat igaviku kuldseid väravaid ja ingleid kutsuvalt käsa viipavat. Õnnis naeratus huulil lahkub siis hing läbi iga-
viku väravate nägema Issanda palet.

Ja hinges on pühapäeva rahu . . .

Hiiel 15. VI. 29.

P. Sink.

Oma rahu annan ma teile.

(Järg.)

1. septembril 19 . . .

Ja tahan pimedad saata tee peale, mis nemad ei tea, ja neid juhatada teeradade peale, mis nemad ei tunne, ma tahan pimeduse nende ees teha valguseks, ja tasaseks, mis kare on.

Jesaia 42: 16.

Tulevad meele need ahastuse tunnid mu elus. Hing täis lõpmata valu ei leidnud mingit pääs-
teed! Elu ees nii otsata kurb ja surm nii ko-
hutav . . .

Ole tänatud, Jumal, et sa pimeduse mu ees valguseks tegid, ja mu kareda elutee tasaseks!

Ta kannab mind! Juba ligi kolm kuud tuge-
vail, armastavail kästel kantud. Iga päev on Ta uut tahtmist annud Tema järel käia, Tema taht-
mist täita, Tema tõdesid uurida. Olgu Ta täna-
tud, ainukene inimsoo rahu- ja õnnetooja!

17. detsembril 19 . . .

Ma kotka tiivul saan kantud
Üle mässava voogude.

Ometigi katab maad lumi, peale pori, mis ju kaua kestnud. Vaadates lund, mis nii valge, nii puhas, nii õrn, tõuseb südames palav igatsus ja palve „Pese mind valgemaks kui lumi“ üles selle poole, kes oli puhas ja patuta.

Ta on muutmata ja truu, mu sõber ja kuningas.

Ammugi on lehed puudelt langenud, ja lumi katab maad — Ta on mind siiasaadik kannud, mind, kord nii trotsijat ja vastupanijat. Kes üt-
leb, kui palju kordi veel langevad lehed, kui palju kordi veel katab lumi maad enne lõppsihile jõud-
mist? Üht aga usun — Tema kannab mind. Ei ole mu tee alati roosidega üle külvatud, ei ole seal alati päikesepaistet külluses, vaid on ka õid, süngeid . . .

Kui mul Sind ei oleks neil süngeil öödel, kes trööstiks siis mind? Kelle ette puistaksin oma mured? Kui mul Sind ei oleks, kelle juures leiaksin siis vaigistust? Aga sina oled mul, ja oled mulle kõik, kõik . . .

27. jaanuaril 19 . . .

Kuidas tuiskab ja tormab väljas! Kuidas hu-
lub tuul! Kui oleks hing samasugune! . . . Oo, kui hirmus! . . . Aga hing on vait ja rahul . . .

Keda rahutuse ja rahuldamatuse lained on äh-
vardanud matta, see oskab alles õieti hinnata rahu. Sellele ei ole ta tihti sõnakõlks ega tüdi-
museni kuulnud sõna!

Mälestused minevikust kerkivad üles. Istu-
sin minagi kord pilkajate killas ja ei tunnustanud Jumala olemasolemist. Oo, milline muudatus võib ometigi ühe inimlapsega sündida! Ennemalt vaat-
tasin pilkavalt ja üleolevalt palvevendade ja õdede peale, nüüd on nad mu kallid vennad ja õed Kristuses. Ennemalt istusin pilkajate killas, nüüd laulan ühes teiste jumalalastega Päästjale au ja kiitust! —

17. aprillil 19 . . .

Suur Neljapäev. Uurin hoolega Kristuse kan-
natamist igast evangeeliumist. Näen vaimus, kujs Ta Keetsemanes kannatab, ahastades, võideldes. Vaevahigi langeb kui verepisarad maa peale . . . Piinasurm seisab ees, Ta näeb seda vaimus. Üksi on Ta . . . Need, kes Teda armastasid, kes pi-
did Ta ahastust kergitama oma osavõtuga, need on vajunud une hõlma. Üksi pimedas aias, üksi oma piinaga, oma valuga . . . Ei ühtki julgus-
tavat pilku, ühtki trööstivat sõna armastatud sõp-
radelt . . . Kuid siiski mitte ükski! Isa, vägev Isa, on Temaga.

— — — Seal, mis see on? Vaikne Keetse-
mane aed on korruga elavaks saanud. Puude vahel vilguvad tuled, need lähenevad. Öövaiku-
ses on kuulda samme, paljude inimeste samme. Tõrvikute valgel on näha rahvahulka, ülemate preestrite ja variseeride sulaseid, sõjaväge — kõik relvastatud. Silmis loitvad metsikud tulu-
kesed, viha ning rõõmu, käed on valmis haarama, siduma. Kuid mis takistab neid täidesaatmast nende põlevat tahtmist — Teda kinni võtta?

Majesteetlikult seisab Ta oma vaenlaste ees, Ta silmad on kui tuleleek.

— „Keda teie otsite?“ küsib Ta rahulikult.

— „Jeesust Naatsaretist,“ on vastus.

— „Mina olen see!“

Roojased südametunnistused ei kannata välja seda puhast, armastavat, kuid nii kuninglikku vaadet. Nad taganevad, nad langevad maha.

— „Keda Teie otsite?“ kordab Jeesus oma küsimust.

Siis haaravad nad Teda, seovad ja samuvad võidurõõmsalt Temaga välja Keetsemanest. Vankumata sammul läheb Ta nendega, vastu piinarikale surmale . . . Valukarikas peab tühjendatama viimse tilgani, see on Isa tahtmine. —

Sind, Valudemees, tahan armastada kõigest südamest! —

4. juunil 19 . . .

Imeline hea on kõndida kevadlooduses uue südamega. Ilus oled sa, kevad, mu kodumaal! Mis on sinust ilusam, oo kevad, mu kodumaal? Ja õhtuhämaruses pargi kruusatud teil jalutades, vahel seisatades ja lindude laulu kuulama jäädes, eks siis ole nii hea ja rahul hinges! — Oo, kuis armastan seda parki! Puud, põõsad, lilled, rohi, kõiki armastan. Sinna olen põgenenud kui valukandja . . . Seal vaikuses ning üksilduses Jumala ligi olles rahunevad meeled ning tunded, on, otsekui silitaks keegi õrnalt mu pead, valaks õli mu haavusse, sosistaks mulle troostisõnu. Imelik võim on tal, mu pargil, kui võtab ta mind oma varju! Need kruusatud teed teaksid küll jutustada ühest, kes on kõndinud neil teil nii rahulikult sammul, kuid kes on ägedaid lahinguid löönud ja võitnud . . . Tüdinud pole ma ikka veel neist pargi teedest, millel kõndisin ju siis,

kui maa oli kaetud lume vaibaga. Mu tähepanija ja uuriv loodusearmastaja pilk leiab ikka uusi üllatusi ja uusi rõõmusid. Siin leian ühe tomingapuu värskes helerohelises lehestikus, järgmine kord üllatab ta mind juba õiepungadega, ja siis leian ma ta täies õieehtes. Kuid mööduvad päevad — leian õied pudenenud olevat, mööduvad mõned kuud — leian tomingapuu kirjus ehtes, sügisehtes, ja pea langeb viimanegi ehe mulda . . .

Iga sarnane uus üllatus paneb imetlema Jumala suurepärase kätetööd ning pean kordama ikka: „Suur oled sa, minu Jumal!“

Rõõmsal pilgul vaatlen tärkavaid lilli väljal ning õrnalt silitan mõne tee ääres kasvava põõsa väikseid õrnu lehekesi.

Ei üksi pargi liivastel alleedel, vaid linnas valgeid kivitrotuaare mööda majade ridade vahel kõndides, kus silm asjata otsib pikal teekonnal midagi loodusest, mõnd rohelist puud või põõsast, — jah, ka, linna valgeid trotuaare mööda majade ridade vahel kõndides, heliseb lakkamata kevade hõiske-laul hinges. —

5. septembril 19 . . .

Maailma rõõmude templi mitmevärvilised tuled on näha kaugele pimedas sügisõhtus, ka mulle, misjoniõhtult tulles. Ei astu mu jalg üle maailma rõõmude templi läve, kui Hiinas langevad inimesed nälgjast nõrkedes tänavaile maha. Ei leidu tä-

navat mõnes linnas, kus ei näeks mõnda surnuna maas, mõnda surmaga heitlemas. Need õnnetud inimlapsed, kellel oli ka janunev hing ja kelle vaim on igavene! . . .

Ei astu minu jalg üle maailma rõõmude templi läve, ei ole need tuled minule kutseks ega meelituseks, kui hukub inimsugu Kristuseta. —

Sv.

Öö merel.

On möödud päev, täis askeldusi, vaeva —
Käes öö nii sünk ja pilvis taevas
Ei paista tähti pilve alt.
Tuul hulub, möirgab hirmsa väega,
Näib nagu pilve lendaks lainte vaht.
Just õhtu eeli nägin laeva,
Mil eesmärk ööseks saada sadama.

Tuul vastu tugev, purjeid vähe,
Ei edasi saa kiirelt — loovides.
Kas saabub sadama? — nii mõtlen,
Sest lained lõövad üle mastide . . .
Või hukkub ta, kesk koledamat maru
ja lainte mängu, kuna mehed
seal märja haua endil leiavad?

Nii jälgin laeva, süda hirmul,
Huul sala palveid sosistab . . .
Näe — varsti pööris tuul ja heitus,
Laev kergelt liugleb üle vee,
Pilv hargneb — taevas jälle särab —
Ööd valgustamas kuldne kuu.

Sünk öö sai valgeks, rinnust tõuseb
Mul kergendatud ohe nüüd,
Sest merepinnal laine raugeb
Ning täitub laeva soov ja püüd.
Pea sadamas — töö järel puhkus,
Rõõm kurbust ära peletab.
Võib unusta kõik valu vaeva,
Õrn rahu täidab südame!

14. XII 29.

Ad. Kempman.

Veel ei ole hilja koguda „Noorte Elule“ uusi aastatellimisi. Katsuge see aasta igaüks veel mõni uus tellija „Noorte Elule“ juure võita. Tellimisi ja tellimisraha on kõige parem ikka otse talitusse

saata postiga, kui pole võimalik ise tuua. Teiste kaudu viibivad nad sageli kuud ajad ja võivad ka kaotsi minna.

Väikeses, eraldi toakeses valvab õde Helene majori voodi juures. Ta peened ja targad näojooned on pinguli tõmmatud ja uurivalt kummardub ta üle haige surm-kahvatu näo. Hoolega jälgib ta selle nõrka hingamist. Haige silmad on suletud ja piiratud musteist rõngaist. Nüüd just algab õde Helenel maadlus surmaga, kes vägise haarata tahab majori enda kätte. Võitleb päeva ja öö. Ta on nagu tõeline kangelanna, kes samugi oma lahinguväljalt ei tagane — ja viimaks ka võidab. Kahe nädala pärast teatab arst, et majoril on kriis möödunud. Kaob palavik.

Veel üks nädal ja esimest korda võib Helene majori ainukest tüdruku, kaheksa-aastast Ilset sisse viia, isa juure. Kuid major on uinunud ja õde Helene ei tahaks teda äratada. Ta käsib lapsel vakka olla. Istudes toolile võtab lapse sülele ja hakkab jutustama tallegi Jeesusest. Peagi kuulab väike haaravat jutustust, sest keegi ei mõista nii ilusalt kui õde Helene jutustada, arvab väike. Põnevusega surub end väike Ilse Helene rinna najale ja õrnalt suudleb see lapse kähärpeakest. Just sel hetkel avanevad haige silmad, imestusega jälgib ta neid kahte, siis ilmub ta sissevajunud, haigusest kurnatud näole rahulik naeratus ja ta vajub uuesti kosutavasse, tervisttoovasse unne.

* * *

On jällegi sügis. Haigla aed on end ehitanud juba kirju sügisrühis. Hõisates kui vallatu poisike, ajab tuul mööda aeda kollaseid ja punaseid lehti ringi, visates neid kõrgele õhku või jälle madalale tee peale ja pori lompidesse. Juba kaemat aega on ta taeva ühetoonilise halli linikuga kaetud ning harva lubavad pilverünkad päikesel tulla lagedale.

Ju kaheksa aastat on sest ajast kui õde Helene siia haiglasse asus. Nii paljud võlgnevad talle oma elu eest seda uuesti omades ainult tema truu hoolitsuse tõttu. Ja need haigla seinad teaksid jutustada, kui nad võiksid, kui palju kordi on ta haige voodide ees põlvitades ahastavalt ja hädalt palunud nende suremata hingede eest. Nii paljudele surijaile on ta oma ennastsalgava armastusega paradiisi väravad avanud . . .

Praegu just süüdatakse elekter ja arst, lõpetades õhtuse haigete vaatluse sammub ülemõde tuppa, et enne kojuminekut jumalaga jätta. Ka õde Helene on seal, ta kavatseb hommiku varase rongiga ära sõita maale talle ülemõde poolt pool vägise peale sunnitud kahe nädalisele puhkusele — oma väsimusest ja ületõetamisest kosuma.

Äkki kostub auto mürin. Peagi kantakse raamil rasket haiget . . . Üks naisterahvas kes jäänud õnnetult libisedes tänaval auto alla.

Arst jäi, et haiget vastu võtta.

„Õde Helene, olete veel nõus mulle ainult täna õhtul abiks olema?“ — „Aga muidugi, härra dokto!“ — vastab õde Helene nõusolevalt.

Võttes mähised ja kõik tarvilise haava sidumiseks, sammub ta haigetuppa.

Imeline rahutus valdab teda. Oleks teda keegi jälginud, oleks kindlasti see näinud, kuid haige nime kuuldes võpatas õde Helene. Kuid keegi ei näinud seda . . .

Samal hetkel ju kantakse haige sisse. Õde Helene korraldab haige asetamist. Ta teeb seda kõik ruttamata rahulikult — omadus, mis harilikult teistel õdedel puudub. Ent siiski võib terav pilk täna ta's rahutust tabada. Haige on peagi voodi asetatud.

Heledasti on tuba valgustatud. Lambi valgus langeb otse verest läbiimbunud riidekattele, mis üle haavatu tõmmatud . . .

Teises voodi otsas seisab õde Helene, ta näib surmukahvatu ning ta ilus, valge käsi pigistab kõvasti voodi raudpulke.

Täieline vaikus valitseb toas, kõikide pilgud jälgivad arsti liigutusi. Viimaks tõmbab arst katte pealt ära. Toast kostub kõikide suust ehmatushüüe hirmsast, silmle avanevast pildist — purustatud inimesest.

Hinge kinni pidades kummardub Helene üle voodi otsa ja uurib ülestersunud, vere ja poriga muutmatuseni moonutatud nägu. Kuid siiski, õde Helene tunneb selle kindlasti, täpselt.

Sõrmed on voodi otsa lahti lasknud ja ta vajub allasurutud karjega tagaspidi, et vaevalt jõuab ta kõrval seisev ülemõde teda toetada.

„Mulle näib, et sel õel halb on“, — ütleb keegi sissekandjaist.

„Õde Helene?“ imestab arst.

Ülemõde ulatades talle vett pärib imestades: „Mis sul on, armsam?“ — „Ei midagi, see möödub pea“ — ja ta püüab enesest jagu saada.

„Kas saate haige verest puhtaks pesemisega korda? Teil on igatahes kergem käsi kui mul“ küsib arst. — „Loodan, hra doktor“ — vastab Helene ja astub haavatu voodi juure. Haigetalitaja hoiab ta ees kaussi. Pehmelt ja kindlalt peseb ta ära hirmsasti moonutatud näolt ja peast verd ning pori. Nähtavasti ta on suutnud saada enesest võitu. Ta on jällegi samane halastaja õde keda mitte naljalt ei saa vahetada mõne teise õega, arvab arst.

Vanem õde võtab käärid ja lõikab rebenenud riide tükid haavatult. Viimase silmad on nii üles tursunud, et raske arusaada, on ta veel mõistuse juures või mitte. Arst asub voodi juure, võtab haige käe ja küsib: „kas saate aru ise?“ mille peale see paistetanud huuli püüab liigutada ja esile laseb tulla mingit hädavaevast kuuluvat häält, mis aga kohe saab sisemisest verevoolust katkestatud.

„Ta on täie mõistuse juures!“ — „Kui hirmus!“ sosistab ülemõde. Ainult õde Helene näib nii ükskõikne täna. Rahulikult, harjunud ettevõttega jätkab ta haavade pesemist.

Tuppa tormab üks kehvalt riidetud vana naisterahvas õe Magda saatel, kes ütleb, et kuidagi ei saand teda takistada tulemast. Vana naisterahvas

seisatab viivuks ja vaatab imestunult jodoformi lõhnaga täidetud ruumis ringi. Kuid juba on ta haavatu sāngi ees. Hirmunult kāsa ahastavalt ringutades taganeb ta hulgudes: „Mu laps, mu laps!“ Suure vaevaga suudetakse ta eemale viia omast tütrest, kes oli ta ainuke tugi.

Vanainimene langeb nuttes toolile. Ülemõde jälgib ikka kasvava imetlusega õde Helenet. Viimast läbistab kerge värin ja ta näole ilmub sünge vari; see õrn hing, kes alati on esimene valmis teiste trööstimiseks — see vaikib täna. Ta tunneb hästi inimesi ja talle ei jäänd tähelepanemata see sügav hingeline vapustus, mis on viimasel tunnil noores hinges liikumas.

„Kas võite teie mulle nüüd jälle olla abiks?“ pöörab arst õde Helene poole, kes akna all seistes, pimedasse aeda vaatleb.

„Ei või“ — kogeleb ta ja tuikudes väljub toast.

„Mis sel siis nüüd korraga närvid ülesütlevad?“ — lausub pahaselt arst.

„Ei, ta lihtsalt pole terve — vastab ülemõde — ma lähen kohe, saadan teile teise õe.“ Ta läheb õdede tuppa ja käsutab üht üles, arsti juure, mille peale see aeglaselt ja nähtava vastumeelega läheb.

Hädavaevalt veel suudab minna õde Helene oma tuppa. Ta ei keera tuld põlema, vaid südant lõhestavalt nuttes langeb oma voodi ette põlvili ja palub, palub ahastavalt selle Issanda poole, kes talle alati elus olnud ainsamaks toeks ja abiks.

Ülemõde lähineb talle ja õrnalt pead silitades küsib: „Õde Helene, mille pärast sa nutad?“ Ta ei vasta, õde mõistab, et see noor aus süda on ähvardamas valust lõhkeda ja ta hakkab trööstima nagu ainult tema üksi mõistab, omist elukogemust. Viimati ta osavus ja südamlikkus võivad õde Helene. Nuuksumised jäävad vaiksemaks ja pisarad veerevad aeglasemalt.

Viimaks hakkab Helene rääkima. Ta jutustab kõik isikule, kes on oma armastusega olnud talle kui teiseks emaks, kõik millest ta seni täiesti vaikinud ja elu raskemal tundidel vaid Issandale rääkinud.

Ja õde kuulab pealt seda kurba, kalgi südame poolt ülekohtuseks ja karmiks tehtud elulugu vaikselt, sügavais mõtteis.

Helene on lõpetanud. Ta tõuseb üles, kee-

rah tule põlema ja avades ühe laeka ulatab õele paar kirja, millest see muu seas järgmist loeb:

„Ja nii suri teie vana armas emakene, välja tõugatuna oma surnud mehe, teie isa majast kalde südame te tõttu täielises üksinduses, puuduses ja viletsuses. Piir oli ju suletud ja teie õlite kaugel, ainuke, kellelt oleks saanud ta abi. Need inimesed aga, kes nime poolest ta sugulased olid, röövisid talt kõik teie viimase kui vara. Priiskades, pillavas elus müüsid ka teie isa koha ära ja nüüd ei tea ma midagi, kus nad ise praegu viibivad, kuuldavasti sõitsid kusagile. Teie emakene aga puhkab siin, talle tehtud ülekohtust ja südamevalust murtuna, meie kalmistul . . . Leidsime ta liig hilja, et oleks veel ta tervist suutnud päästa! . . . Kuidas kurvastas ta teadmatusest teie üle, kuid ühte ta kordas rahulikult — rõõmsana, et Jumal siiski elab ja et seal taevas, kuhu ta alati igatses, ja kuhu ka teie isa eele läinud, kohtab ta teid kindlasti jälle!“ . . . liigutatuna ulatas õde Helenele kirja tagasi.

„Või siis need ongi su lapsepõlve kibedaks tegijad ja su isalt päritud varanduse röövijad ning isegi su ema tapjad! Tunnen sulle kaasa, Helenel! Ja nüüd kohtled sa neid sarnaselt! . . .“

Uuesti langes Helene põlvedele, mida ka ülemõde ei takistanud. Ta teab, et pisarad ja palved vaid suudavad hinge valu vähendada. Ta suudleb veel kord õrnalt Helenet ja peab oma kohustuste juure tõttama.

Õde Helene võitleb palves edasi, et oma tundmustest, mis nii äkki ta hinge vallutanud, jagu saada. Ta teab, et see nii pole õige, kuid ta ei suuda praegu, on liig nõrk . . .

Ent see Issand, kes tuult ja tormi on mässaval merel vaigistanud ja kes suutis veel ristilgi teiste eest Isa paluda — näeb ja mõistab ka õde Helene hinge.

Mida tunedam taevas, seda selgemad tähed! Oleks kui nähtavalt Ta oma truud, abiandva käe selle õrna, nõrga inimlapse poole välja sirutanud, öeldes: „Tule, mu ustav laps, kes sa alati mind usaldanud, ka nüüd tahan ma sulle uut jõudu ja troosti anda.“ Ja õde Helene tunneb, kuis hinges on kõik selginemas ja peagi ta suudab juba paluda: „Anna andeks meie võlad, kui meie andeks anname oma võlglastele!“ . . .

(Järgneb.)

Tule ja waata!

Benjamin Franklin, piksewarda kuulus ülesleidja, tuli päris noorelt Londoni, kus tal polnud ainustki sõpra, ei penni raha ega isegi mingit teadmist teenistusest.

Ta oli ameti poolest trükitöölne ja seda tööd otsides juhtis ta oma sammud ühte trükkikotta ja ehtas oma asja. Trükkikoja juhataja, uhke mees, ütles poisile:

„Või nii — Ameerika noormees tööd otsimas! No kas mõistate te siis midagi ka trükkikunstist? Kas oskate laduda?“

Noor Franklin astus lähedal oleva laduriult juure ja ladus kõige lühema aja kestel järgmised sõnad Johannese ewangeeliumist: „Ja Natanael ütles talle: Kas võib midagi head tulla Natfaretist? Wilippus vastas: Tule ja waata.“

See mõjus nii juhatajale, et ta kohe mõttis F. tööle.

Franklin näitas välja siin praktiliselt, mis tas oli. Samuti peame meie oma tegudega näitama, et oleme Jeesuse Kristuse järgrib. Praktiline ristiusk valgustab ja on midagi väärt. S-h.

Risti all.

C. Martensi mälestusi wanast ja uuest Wenemaast.

Tõll. D. W.

11

Ma waitisin. Esimees kirjendas poolteist tundi, wiimaks wastasin talle rahulikult:

„Pilatus ja Heroodes on tänini jäänud inimeste mälestusse, sest nad tappisid Jeesuse. Ent ta tööd nad ei ole suutnud häwitada. Kristus elab täna inimeste seas wägewamana kui siis. Miljonid tunnistawad ta nime. Saks pidid Pilatus ja Heroodes kaasa aitama, ja ma ütlen teile: Mulle ei wõi te teha enam, kui lubab Jumal, ent too mu wangipõli jutlustab.“

Jälle räägiti mulle wahela:

„Meil on ju tõendus, et ei ole tagajärgi, kui tapame teid. Oleme tõrwaldanud terve rea teie poolehoidjaid, nad waitiwad, ja ükski ei pööra end.“

„Jah, armas mees, te siiski ei tea, mis sünnib inimeste südameis. Tunnen K.-i, keda surmati süüta.“

„Walitus jurmah jüüta? Mii süüdistate ka nõukogude walitust! Te olete revolutsiooni wastane!“

„Ei, kaitsten waid oma ja wendade meenet. Ka mina olen walmis surema Jeesuse eest. Need tapetud elawad ja elawad igawesti.“

„Teie, kristlastega, teeme puhta tööd, jeda kinnitan teile. Ei ole maailm saanud seni teiega hakkama, aga meie saame.“

„Neero oli mees täis wõrd ja lättemakuhimu, ja ta tappis tuhandeid, põletas ja wistas lõwide ette. Ja teie ei ole Neero. Meie walitus on usulisek waba walitus, ta löi meile wabaduse ja rajades temale ütlen ta nimel, teile ei õnnestu ristiusku wõita. Wõite häwitada ristuse, au ja inimese, ent Kristuse ewangeliumi te ei wõida, ega neid, kes kuuluwad Kristusele.“

Nüüd jäid ka teised komisjarid rahutuks ja ütlesid esimehele:

„Jäta järele, ta on liig häbemata, ja meil on ju küllalt materjali. Wastatu ta esitatud küsimusele ja kirjutagu protokollile alla. Peame linnu uuesti puuri panema, seal oodatu ta otjust, mis tuleb raste küllalt.“

Edasi küsiti, mille läbi tulid arkamised. Jutustasin rõõmsal meelel omist kogemust misjonireisil, ja jõudnud kohale, kus walitus andis mulle juure saati, hüppasid nad päästi kui üks mees ja hüüdis:

„Mis tunnistust wajame weel! Ka walituseasutusi on ta nõidunud ja oma wõrku tõmmanud, isegi politsei seisab ta teenistuses, ja kes teab, kui palju sõjawäelasi ta on eksitanud, need tõusewad nüüd ühel heal päewal meie wastu. Ühikese ajaga on ta tuhanded nõukogudeelanikel päid pööranud, need lahkusid meist ja läksid tema poole. Mis tunnistust me weel wajame?“

„Ei,“ ütles esimees, „weel rohkem peame kindlaks tegema.“

Ja ta küsis:

„Koh, nüüd wiist jutlustate wäga palju?“

„Jah,“ wastasin, „nagu ütlesin, mu wangipõli jutlustab. Olen saanud teateid, mu eest palutakse, et Jeesand pehmendaks te südame ja et te laseksite mu wabaks. Ka wäga mind rõõmustas, kui kuulsin, et ju katkümmentuust hinge tulid mu wangipõlwe läbi Kristuse juure. Nad poleks küll muudu tulnud.“

Siin ta wistas oma kuue seljast, jooksis edasi tagasi, ei teadnud mis welda. Jätsin wanglas — ja sellised tagajärjed!

„Koh, küll me teiega walmis saame.“

„Ei ialgi,“ ütlesin, „seks puudub teil wõim. Mu tõrwaldate, wõttes mu elu, ent mis olen jutlustanud, jääb.“

„Jah, me wõtame te elu!“

„Wõtte kord need katkümmentuust hinge, kes pöörasid, ja pange nad wanglasse. Siis näete, nendegi läbi pöörab terve rida Kristuse poole, ja mida enam te wangistate, jeda enam inimesi õpib uskuma kõikwõimast Jumalat. Midagi te ei wõi teha, olete wõimetud Jumala ja nende tööd ees, kes leidsid ristiuskes igawele elu ja rahu.“

Ta jäi wähe pehmemaks.

„Ent katkuge ka siin wanglas inimesi pöörata ja omale wõita.“

„Dngi tehtud,“ ütlesin, „ja rõõmustun, et wõin siin ju igapäew paluda ja laulda. Ja üks teie kommunistest ka juba palub.“

Jälle oli kuri lahti lastud.

„Kes, kes see on? Te teete kihutustööd! Selge nimi!“

„Ma ei ole äraandja. Rääkige temaga, küll saate isegi aru.“

Siis siirdus jutt lastele.

„Ka lastel te ajasite mõtted segi ja eksitate muudugi ka omi lasti.“

„Minu lapsed on minu lapied, ja neid kaswatan jumalakarituses. Neid ei anna mina ega ka teised usklikud enda juurest ära. Me täname Jumalat, et meil ei tarwitte neid näha poolalasti aegade ja teede ääres, me täname, et me tütreid ei ela musta tänawesu. Ei me kunagi lasta neid manitsemast ja õpetamast.“

Esimees ärritus, ja ta püüdis kawa tõendada mulle, nende aated olla õiged. Siis palusin luba talt midagi küsida:

„Minult laske mul lõpuni rääkida.“

„Jah, wõite!“

„Kas olete enda eluga rahul?“ küsisin. „Kas wõite rahulikult magada? Kuidas elate omas kodus? Küsitäin teilt kõigilt neljalt, kas olete oma naistega alati ühes meeles wõi riidlete ka? Kuid olge õiglased. Kas lastega lähed nii kui soomite? Kas nad elawad nii kui seisab teie programmis, wõi peate neid ka kaswatama? Kas te teate, kui suur on prostitutsioon linnades ka küllades? Ja kuidas on lugu lastega? Noormatuna nad tulewad maailma, nad wõrliwad wanemaist, kes elafid potuolu, nad elawad tänawail ja õpiwad halwemat. Ütelge mulle, kas leiate sarnast tõsiuslike juures? Kas wõite mulle nimetada ühe uskliku maja, kus elataste sellist?“

„Ja, ja, wõime küll, teame terve rea.“

„Ei,“ ütlesin, „need, keda nimetate, on kõlwatu elu pärast kogudusest wälja heidetud. Need on inimesed, kes läksid jumalafartmatute poole ja kel ei ole südametunnistust. Sellepärast ei ole neil ka wõimu oma laste üle. Tõsiusliku wenelase juures te ei leia sellist. Olesid waid wiimased elamas riigis, ei wajats me politseid, olesk rahu kogu riigis.“

„Te riisute lastelt wabaduse ja panete nad puuri. Meie seadused on nad wiimaks wabaстанud. Lastel on nüüd õigus eneste üle otustada, ja wanemad ei saa neid enam halwasti kohelda. Riik sirutab neile kae abiks.“

Rääkijame weel kawa, kuni walmis protokoll, millele pidin alla kirjutama. Kirjutasin walju surwe all: Need ja need laused ei wasta teile, ja kirjutati alla waid sellepärast, et pean. Esimees rebis allakirjutatud protokollid lõhki ja lasi uue walmistada. Ka selle ka weel folmanda ta wistas minema. Siis wiidi mind jälle trellide taha. Teised kolm kohtuuiku jäid mõtteis istuma, märkasin, et nad olid mu poost.

Weel mõneks päewaks jäin oma endise kongi, siis wiidi mind waraste lella. Halwendati mu oluforda, tahtes mind sundida allaandmisele.

Wargakongis.

Mu uued toaseltliised olid wäga toored. Enamus istus kas warguse wõi mõne sarnase kuriteo pärast, ja ka siin wanglamüüride taga tegid nad oma tööd edasi. Midagi ei olnud neil püha, isegi kaaswangide elu. Etseenid, milliseid nägin, olid õudsed ja jätsid minusse kustusmatata mulje. Mulle küll ükski häda ei teinud, sest ka siin wõitiin nende südamed oma terwituse ja osawõtuga nende elust, ja kõik wõtsid mu oma kaitse alla. Ühel päewal toodi kongi keegi „tuttaw“, kes näis waraste seas suur autoriteet. Kuuldes mu hääle, sammus ta mu poole ja hüüdis:

„Kas teie? Kuidas teie siia sattusite?“

Ta südamlikult raputas mu kätt, ja kui ma ei teadnud, kus ta tunneb mu, ta küsis:

„Eis te ju ole too mees, kes lasi mu wabaks Kostomi jaamahoones, siis kui warastajime te kohwrid?“

„Jah, olen küll!“

Rääkijal tulime kord dõmehenga reifilt, meil oli neli kohwrit. K.-is oli jaamahoone wäga inimesi täis, ja seal rahwastungis, politsei silma all sattujime waraste kätte, kes kiskujid me asjad kaeft ja pagefid. Jooksin ühele neist järele, ta kadus waguni taha, mina ronisin alt läbi ja haarasin nii kõwasti ta kraest, et ta ei saanud end liigutada. Waras paluma:

„Laske mind lahti, tajun teile selle hea. Ja kui te ka ei

Jase mind wabaks, mis kasu jesi teil? Ega te asju ometi fätte jaa!"

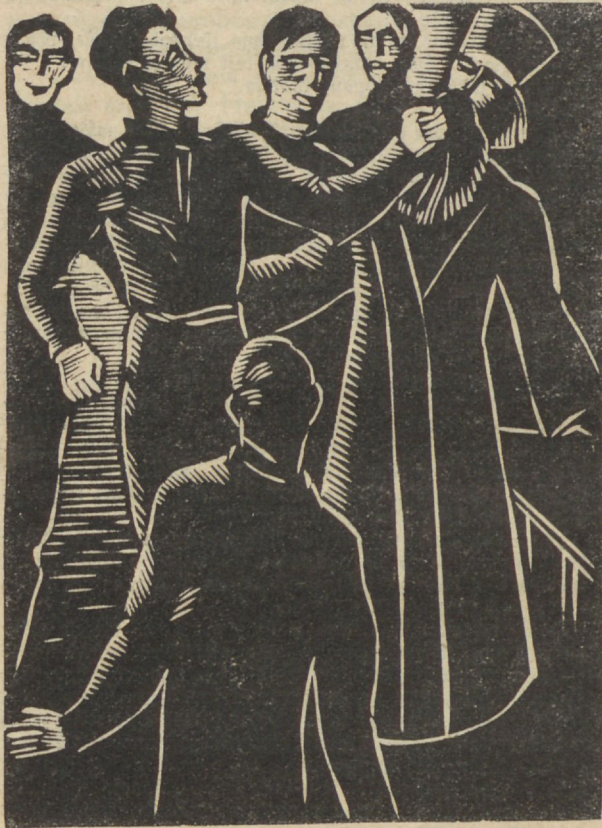
Niüd seijis sama waras wanglas mu ees ja ütles:

"Nii, ja niüd woin teid tänada. Kui fatute teije wanglasse, küll siis muretsen, et kurjategijad teile ei tee miskit."

Ja ta wäga palus mult andestamist. Oma lubaduse ta pidas tuni elas, jesi wangidel on salajane ühendus üksteiega ja teated saadetakse seltsilistele edasi. Kuidas nad nii teewad, ma ei tea, igatahes neil õnnestub.

Kohtamine tolle wargaga polnud küll asjata.

Kongis olid weel taks waimulikku ja üks klüütlane (ortodoksikirikus laialttuntud jetti poolehojdja). Neid pahandas mu jutlemine wangidega. Eriti muutus mu waenlaseks kloostriülem,

„Waimulikule löödi rusikaga löua alla . . .“

kes jalaja püüdis wargaid mu wastu üles kihutada. Ent mis inimene külwab, seda ta löikab. Mis ta soovis mulle, tabas teda ennaft. Mul õnnestus toiduainetega ka uue testamendi saada. Sealt lugesi ja seletasi wangidele igapäew ühe peatüki. Muuk rääkis wastu, kus wõis, ent see pahandas mu sõpru, wargaid. Ühel õhtul märkasi salajasi ettevalmistusi. Warsti heitsin magama ja uinusin. Ükki äratas imelik kolm mu. Üks wangidest simuleeris nõdrameelset, mäsjas ja karjus, süllitas ja läks asemete juure ning wedas wange wälja. Ta tõi ka omi seltsilisi, et mitte kahtlult äratada. Wiimaks tuli ta waimuliku ja klüütlase juure ja kandis nad naridelt. Wõirgawal hääle käsutas ta neid lahti riietuma. Teised wangid seltsisid temaga. Siis ta karjus:

„Sa warastasi mu piiksid, ja warastasi mu särgi, anna siia!“ Teised wõtsid osa julmalt mängust. Kes keeldus kästa täitmast, sai halastamatult löüa. Waimulikke kästi laulda, ja ei teinud nad oma tööd hästi küllalt, löödi neil löua alla. Kolmehääleline „Zumal, halasta“ kõlas läbi ruumi. Weel pidid nad igapäew eest paluma, hüppama ja tantsima.

Kahju hakkas mul waimulikest, ent ma ei tohtinud liigutada. Neil lasti weel teha, uagu matasid nad lapsi, ristisid, andestafsid patte, kuulafsid pihtimist, ja mis halwasti tehtud, lasti torrata.

Ühel päewal toodi meie kongi kommunist, kes wõttis G. P. U. kantseleis oia mu ülekuulamist, ja mõne aja pärast ilmus ka teine. Küüsin, mis see yidi tähendama, ja nad ütlesid:

„Tegime, mis wõisime, teie wabaõnnele, kõnelesime teist komisjonis, ja nii sattusime kahtluste alla.“

Meil oli siis niüd kongis juba neli kommunisti, ent igaüks neist wõis jääda waid mõneks tunniks, jesi juur oli hädaoh neile, wargad ei heitnud arnu enda waenlastele. Pidin ühel päewal taala elama hirmsa tõenduse jesi.

Meie ruumis istus parajasti kajak, kes olnud K. is küla wanemaks, kui tapeti seal hull elanikke. Toodi teine kajak lamast külast. Ta tundis kobe mehe, kes süüdi hirmutõõs, kes annud ära külaelanikke. Seda jutustas ta mulle taja, läks siis ja rääkis samra ka wangidele. Ohtul läks üks wangidest kommunisti juure ja kilendas:

„Miks ja mu ära andsid?“

See waatas talle imestamult otia ja sõnas:

„Ma ei tunnegi sind!“

„Kuidas,“ ütles wang, „ja ei tunne mind? Sa andsid mu ära ja ei tea seda?“

Ja teine tuli ja ütles:

„Sa andsid mu ära,“ ja kolmas hüüdis!

„Sinu pärast tapeti mu fugalafed.“

Nii nad mõtlesid lihtsalt süüdistusi. Kafak kaitstes end ja jäi ägedaks. Siis lüfati teda, ta tahtis wastu hakata, ent asjata.

Mu ase oli hoomipoolse afna ääres. Mind tundsid peaaegu kõik wanglas, olin ju wiibinud mitmes kongis. Ohtul koputati taja afnale:

„Seltsimees, on teil kirja, wõiksin ta edasi toimetada?“

Pimebas nägin warju, punawälane seijis trellide ees. Ei waldanud ta küsimust dieti. Peitus siin uus lõks? Aralt wõtsin paberi ja pliiatsi, mis ta mulle ulatas, kirjutasin mõne rea ja andsin talle. Ja waata, ta tõi wastuse. Niüd kirjutasin jageli kirje ja sain tõendusit nende päralejõudmisest. Milline juur rõõm mulle, kui tulid teated kobejelt ja teisilt uklielt!

Kööwlikoopas.

Tänawaail ruttasid inimesed. Siigmuretuud hoiatasid trammitellad. Ja mind — wangi — ajasid kolm paljastatud möögaga punawälase läbi waba, kihawa linnaelu. Lapsed jooksid me taga, näitafid sõrmega minule ja piltsid. Kandsin waewaga oma wäikest kimpu. Jõudsin turuplatfile, kus waitises kirju elu ja tärdamine. Siin kriiskasid ja naersid naised ja tüdrukud, seljas kirjud tuued ja tititud pluusid, pearätt kukla taha sõlme jeotud, — seal seisid habemes talunifud ning tõi aeglaselt mune ja wõid õlgebe alt nähtawale. Teenijad-tüdrukud ja lihtsad töölisnaised tingisid agaralt juudipoodide ees, kus oli müügil kõite ja kõite, heeringaid ja seepi kingapaelu ja nõõpe, pitsi ja siidit. Kõik karjusid, naersid ja sõimasid läbijegi. Mul rõõhus kott õla, jalad nõrkesid, pikk wangistuleaeg oli teinud mu jõuetuks. Ent häda, kui harwenesid mu sammud. Doorelt tõufasid siis punawälased mind edasi.

Kummalsed mõtted tõufid mu südames, kui talutati mind kui kurjategijat läbi rahwamašji. Wõõdaminejad jäid seisma, waatasid ja raputasid päid. Kaastundlikud turunaised tõksid ähwardawa käe punawälaste poole ja wiskasid mulle kulle ja leiba, milliseid ma ei tohtinud aga üles tõsta. Wanbesõnad kostusid me taga, mõned naised jooksid juure ja jurusid mulle fätte midagi endi kaubast. Wiimaks — mul tundus, et on möõdas juu tunnid, ehkti olime käinud waid seitse kilomeetrit, — terkis kauguses, eemal lahkest, ilujaist majust ähwardaw wiefordne lünge ehitis. Teda piiras kõrge kiwimüür, milles waid üksainus suur wäraw. Süsimusta, õõnja kooljafilmana püüdis lugematud wäikesed afnad näha urst ohwreid. Ent tolle sünge ehitise kohal naeris siinse taewas. Kahel pool teel seisid kaled, taetud õrna, lõhnawa looriga ja kiigutasid tajasest mängus omi liikuwaid ofje. Pinnud siiristoid õhus, tuid fatusel surusid õrnalt peakeied üksteije wastu. Hingafin sügawalt, sügawalt puhaft õhtu, mis puudunud mul nii kama, ja lasin wabadusewõlul tungida mu südamesse, enne kui awaneb haigutaw wanglasu ja rõhub wabaduse raubne soomus.

Wärawas leidfin palju saatuseosalisi, samuti äraaetud, samas hallitusest haijeras wangirietuses, kott seljas, näol sügawad kannatusewarjud. Wõiti rogives, awanes wäraw, siäse lasti ifka waid üks korruga. Meie teised ootajad lebasime teedärjes rohuses ja puhtaime wähe, tuni raudne käsi sirutas ka meie järele, haaras meid.

Eshatoloogiline mõte.

D. H. Matson.

Indias:

on eshatoloogiline mõte aegade vältel kogenud suuri muudatusi. Varematal aegadel, Veeda-ajal, valitses ettekujutus, et surres raputab selle hing, kes elanud maa-peal voooruslikult ja täitnud täpselt usulisi eeskirju, kõik ebatäiuslikuse ja poolikuse maha ja tuleb jumalate lähedusse. Seal on olemas kõik mõnused, mis maa-pealgi — isegi suguelunaudingud. Kuidas kujuneb kellegi käekäik teine pool surma vete, oleneb üksi jumalaist. Nemad määravad, nemad viivad, seepärast tarvis võita nende heataht. Eshatoloogilised kujutelmid on üldse puudulikud. Tasumõiste ja pörgukujutelmid nõrgad, ülestõusmise ja maailmalõpu kujutelmid puuduvad. Ka brahmanis on eshatoloogilised kujutelmid ühekihulised. Piiblis seisab, et Jumal luues alguses taeva ja maa, iga päevatöö lõppedes vaatas sellele, mis loodud oli, ja see oli väga hea. Looming on jumaliku tarkuse ja jõu väljendus, Indias hoopis teisiti. Jumal ei ole isik, kes midagi looks ettekavatsetult, vaid on ainult vaim, üldvaim, ürgolemine, kes ei loo ega tegutse. Nähtav maailm on ainult mingi väljavoolavus nimetust jumalusest, on algolemise, ühtluse killunemine. Paljus ja paljundus on seetõttu kurjast, on õnnetus. Brahmanismi ideaal on — tagasipöörang algolemisse, ühtesulamine sellesse. Mida kauem vältab maine elu, seda rohkem paljundub ja halveneb. Mida vaga hindu ootab, ei ole uus taevas ega uus maa, ega Jumalat palgest palgesse nägemine, vaid üksikelu lakkamine, loobumus kõigest, mis suhtub kaduvuse külge, kõigest, mis kuidagi vastab arusaamisele ainelisest elust või tuletab meele indiviidi või taht. Õndsus algab — kui mind enam ei ole isikuna, kui ei ole enam üksikuid veetilke, ei ole enam killustatud ega lõhkikistud olekut, vaid lahutamata tervik, igavene ookean segamatus rahus. Nagu öeldud, on brahmanismi järgi maailm alalises halvenemises. Iselaadiline on nende aegade jaotus 4 maailmajärku või iga.

1. Kritajuga — vältas 4800 jumala-aastat (1 jumalapäev- 1 inimeste-aasta). See oli kuldne aegjark. Siis loodi kõik, mis aga olemas on. Jumalad ja inimesed elasid tumestamatus kooskõlas. Kohustusi täideti täpselt. Kurje vaimusid ei olnud siis veel. Maa kandis vilja harimata ja külvamata, paljalt inimeste soovil — nende õiguse ja kainuse pärast. Mida inimene iial soovis, seda andis talle maa. Haiguste ja vanaduse nõrkusi siis ei tuntud.

2. Sellele järgnes Treta-juga. See vältas 3600 jumala-aastat. See on kolmsuse aegjark. Siis hakati ohvrina ja väliseid jumalateenistusi pidama. Õigus ja jumalik tunnetus vähenes ühe neljandiku võrra. Inimesed hakkasid nähtavaid asju austama ja sellest kasu ja tasu otsima oma vagaduse eest.

3. Drapara-juga — 2400 jumala-aastat. Selles vähenes õigus ja kasvas ülekohus ühe veerandi võrra, nõnda et algõigusest ja rahust jäi ainult järele pool. Õigust ja ülekohut on maailmas nüüd ühtepalju. Jumalateenistuse kombad paljunevad ja saavad mitmekesiseks. Inimesed ohvrivad innukalt. Õnnetusejuhused sagenevad. Askeldused kasvavad.

4. Kali-juga, meie praegune aegjark, vältab 1200 jumala-aastat. Õigus on kiirelt kokku kuivamas. Sellest on järele veel üks veerand ja varsti ei ole sedagi enam. Õiguse teod jäetakse hooletusse. Veedade eeskirju ei täideta enam täpselt. Inimesed saavad järjest kurjemaks ja vihasemaks. Õnnetuste arv tõuseb alatasa. Inimesed on arad ja kartlikud. Üle maailma käivad kõik-sugu nuhtlused. Kõik on lagunemas ja hävinemas. Maailm on väsinud olemast. Ta eluiga lõpeb. Uskliku kristlase troost on ülestõusmine. Vagale hindule oleks ülestõusmine kõige koledam, mida aga enesele võib ettekujutada. Jällesünd on nuhtlus. Õnnis, kellel ei ole enam tarvis sündida. Brahmanismi usulistes raamatuis on täpselt kindlaks määratud, missuguse järelduse üks või teine eksitus enesega toob, missuguse patu pärast

peab sündima linnuna ja missuguse pärast roomajana või hiirena või konnana, ja missuguse pärast inimesena, mehena või naisena jne. Raskem nuhtlus on — inimesed saavad dæmoniteks. See ongi siis tõeline pörgu, kus öelaid palju koos. Aga ise ei ole igavene. Sealtki võib veel vabaks saada — vooorus abil. Mitte korruga, vaid vähehaaval. Mitte keegi jumal ei päästa sind, vaid igaüks aitab ennast. Alumine pörgu sumiseb ja kihiseb ja sahiseb ussest, kärkseist konnest ja igasugu jälkeist putukaist ja roomajaist. — Isegi jumalad võivad langeda — ja äge sügavale.

Mõne brahmanismi filosoofilise süsteemi järgi, eriti Waischešika järgi, on aine igavene, mitte kellegist loodud. Saatuse, ühe meile tundmatu jõu, tahtel liigub rahutult, ja too aatomide närviline liikumine-askeldamine on põhjustanud meie maailma ja kõik elu ja elulendid. Ja see rahmib ja rassib plaanitult, kuni laguneb ja hävineb, kaotab oma kuju. (Seda vaadet kohtame mujalgi: võitlust vormi pärast). Ühe maailma lagunemine kutsub jälle esile ühe uue, ja nõnda lõpmatuseni. Ei ole maailmalõppu ega ülestõusmist, on vaid aatomide segu, kokku-saatvus uues koosseisus.

Buddism jagab suurelt brahmanismi eluvaatlust. Temagi õpetab, et eriolemasolu, üksikelu on kurjast, maine elu on ainult kujutelm, unenägu, varjuelu, ilma tõelisuse, illusioon, pettepilt või midagi selletaolist. Arvad, et see midagi on, aga see on paljas näivus. Vabaneda on tarvis sellest ja süveneda nägematusse ellu. Vabaneda tarvis jällesündide võimalustest. Vahe brahmanismi ja buddismi vahel seisab peamiselt selles: brahmanismi õpetab, vabanedes ainelisest elust läheb hing tagasi üldvaimusse, braamasse, nagu tilk ookeani. Buddism aga õpetab: puhta hing ei tule braamasse, vaid nirvanasse. Õelate ja mittepuhtade lõppsaatusest hoolib vähe. Mida kujutab siis nirvaana? Kõigepealt tahte kustumine eluks, olgu see maises või mõnes teises elus. Karma on lakkunud olemast. Midagi ei ole enam, mis võiks jälle sündida. Nirvaana tähendab sõna-sõnalt: ärakustutatud, väljapuhutud, nagu tuleleek tuulest väljapuhutud, ärakustunud, nagu kustub tuli kui põletisaine otsas. Buddistid ise ütlevad: „südame ja vaimu seisukord, kui rippumine elu küljes ehk isekas ihalemine on kustunud, sellega ühes iga kire, iga soov, kartus, kuri tahtmine, kõik valu. See on segamatu rahuseisukord, ühenduses tumestamatu kindlusega, et lunastus on saavutatud — seisukord sõnul kirjeldamatu. Ainult see teab, mis nirvaana on, kes ise seda läbielanud.“

Teises mõttes on nirvaana isiku täielik lahastus. Midagi ei ole enam, mis tuleks meele isiklikku eksistentsi. — Mida Buddha ise kujutas nirvaana all, on raske öelda, ja meie ei lasku selle harutamisele. Mulle näib, et seda ei teadnud ta isegi. Kas hing oleleb mingil näol edasi, sellesse ei lange pearaskus, vaid millegisse muusse: täielik ükskõiksus, affekttest ja soovest vaba seisukord. See on buddismi summum bonum. Kõik muu on kõrvaline asi.

Pärastisel buddismil on vähe ühist Sankjamuni omaga. Meieaja buddismi nirvaana tuletab palju muhameedlaste paradüüsi või õndsate asupaika meele. Buddha eshatoloogias puudusid pörgu ja maailmalõpp. Pärast loodi ka pörgu ja taevas. Pörgupiinad on öieti valurikkad. Öelaid loigatakse vahetult teravate nuga-dega, jahvatatakse vesikivide vahel, keedetakse keevas õlis; nad peavad allaneelama tuliseid kuule jne. Pärastises buddismis figureerivad ka maailma-vapustused otsatus järjekorras. Kui üks maailmaiga (kalpa) möödab, hävineb maailm, kõige-sagedamine tule läbi. Kaheksmas kord vee läbi, 64 kord tuule läbi jne. Igast maailma hukkimisest antakse 100 000 aastat varemalt teada. Seda teeb üks Deva, kes taevast maha tuleb ja inimestele kuulutab, et nad meelt parandaksid ja võiksid tulla seisukorda, mis väljaspool häda-ohutusi, väljaspool maailma-vapustusi. Üks kalpa vältab ütle-mata kaua.

(Järgneb.)

Laulud.

1.

Kui wennad ühenduseks Kätt armsalt anname, Meil armastus on kaljuts Kus peal me seisame. Üks sõna on meid köitnud. Üht lippu kanname Ja Talle wõres leidnud Üht ehel oleme.

Meil kindel usupõhi, Laf ilm küll pilgata, Meid Jumalast ei tohi Ta siiski lahuta. Kui lahingusse lähme, On ta meil kaitsejaks Ja wõitluses ta nimi Saab ikka kuulsamaks.

Nüüd kindlast ühte hoidkem, Sest aeg läeb kurjemaks Ja ühel meel hiiüdtem: „Me jääme ustatmaks!“ Küll siis, kui ilm läeb hukka, Weel saame näha seal, Et usk jääb kindlast seisma Siin ristil kalju peal!

2.

Waata, kuidas wõtwad ühte heita Ristiwõitjad ilmas hulgani, Püüdwad paturiiki ära wõita, Surra ka, kui Jumal tahab nii.

Ro o r: Astuge wõitjate hulgad Ristilippu tõstes, Hingewaenlast wõites, Wahwasti Jeesuse järel, Kui ka wõitlus raske on! Edasi wõitjate hulgad, Uue jõuga sõtta, Surmast hoolimata; Ulewäl õndsate riigis Dotab kallid wõidukroon.

Waat, kuis noorte wõitlejate wägi Astub julgest, sõjariistad käes, Hirmsa põrgu Koljatile ligi, Wõidab teda Eluwürsti wäes.

Olgu lahing kuigi pikk ja äge, Turtsugu ka saat hirmsasti, Hoidke ühte, wõitke ära tige, Lõõge tõewaenlast täiesti.

3.

Üks kindel linn ja warjupaik On meie Jumal taewas, Ta hoiab meid kui kilp ja möök, Ta aitab kõiges waewas. Küll mana waenlane On wäga wihane, Suur wägi, kawalus On tema tugewus: Ei ole tema sarnast.

Ei aita meie nõu ja töö. See on küll pea lõpnud. Üks mees on wõitlemisele Meil' Jast appi tulnud, Kas tunned seda meest? Ta nimi: Jeesus Krist, See Jssand suurest wäest, See ainus Jumal tõest! Wõit talle peab jääma!

Üks meile sõna seisma jää, Ehk turtsugu nad wihast? Ei Jeesu kirik hukka läe, Mis alustud ta Waimust. Kui wõtwad meie käest Au, ihu, last ja naist; Et mingi igawest! Ei saa nad kasu sest, Ta riik peab meile jääma!

4.

Jeesus, oh aita, et wõimust wõin saada, Katsu, kui pimedus kipub mu peal, Püüab mind petta ja kahju mull' teha! Jõuetu pole nüüd põrgu selts weel: Kurat mind kawalast kiusata nõuab, Kurwasta, sõeluda, rikkuda püüab.

Jeesus, oh aita, et wõideldes wõidan, Kuni mind ehitab wõimuse kroon; Siis ma find kumardan, tänan ja kiidan, Alati kiituselaulusid toon, Seal, kus su nimi saab kiidetud järgest, Nimsiks su wägi on saanud nii rohkest.

Tähelepanu!

Jnnumkamale tööle õhutamiseks „Noorte Elu“ lewitamises ja aasta tellimiste kogumises oleme otsustanud jagada järgmisi waewatasusid.

1. Need, kes koguvad vähemalt 5 aasta tellimist, saawad omale ühe „Noorte Elu“ aastakäigu eelmisest aastast, millist ise soowiwad. See on wäga tähtis eraldi neile, kes on hiljem hakanud „Noorte Elu“ lugemiseks ja see tõttu puuduwad eelmised wanemad aastakäigud. Nii siis iga 5 aastatellimise pealt on wõimalik saada 1 end. aastakäik.

2. Nende wahel, kes koguvad vähemalt 10 a. tel-

limist, loositakse 3-kl. priipilet Riiga rajariikide konwentsile 29. juulist 2. augustini.

Kui korjab sama isik mitukümmend tellimist, saab ta iga 10 tellimisega uue wõidu wõimaluse.

Wõlemil juhul wõetakse arwesse ainult need tellimised, mis kohe makstakse.

Tellimiste saatjaid palume ära märkida oma nimi ja aadress.

Agente „Noorte Elu“ lewitajaid ja tellijaid, kellel weel tasumata eelmise aasta arweid, palume teha seda kiiremas korras.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Koidu t. nr. 68b-6.

2200

Teen iga-
juguiseid

kellasepatöid.

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Wilkardi tänav
nr. 3-10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Usklik
hambaarst

pr. M. Sacharias.

Plombeerim. kunstl. hammaste parandamine.

Vastuvõtmine 11-1 ja 4-6.

Lai t. 7-3.

K.-Ü. „Külvaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 senti.